شرائط اشتراك
ولايتده سنه‌لكی
۱۳۰ آلتی آيلغی
۷۵ غروشدر
اوچ آيلق يوقدر

اداره : استانبول
ابو السعود جاده‌سی

ثروت فنون

پنجشنبه كونلری چيقار ، فنون ، ادبيات ، صنايع وتجارتدن
بحث ايدر مصور عثمانلی غزته‌سی

شرائط اشتراك
درسعادتده سنه‌لكی
۱۰۰ ، آلتی آيلغی
۵۰ ، اوچ آيلغی
۲۵ غروشدر

عالم مطبعه‌سی
احمد احسان وشركاسی

سرمحرر و مديری : احمد احسان

درسعادتده نسخه‌سی ۱۰۰ پاره‌در

عدد ۹۲ — پنجشنبه — ۳ كانون اول سنه ۱۳۰۸ — ايكنجی سنه – دردنجی جلد

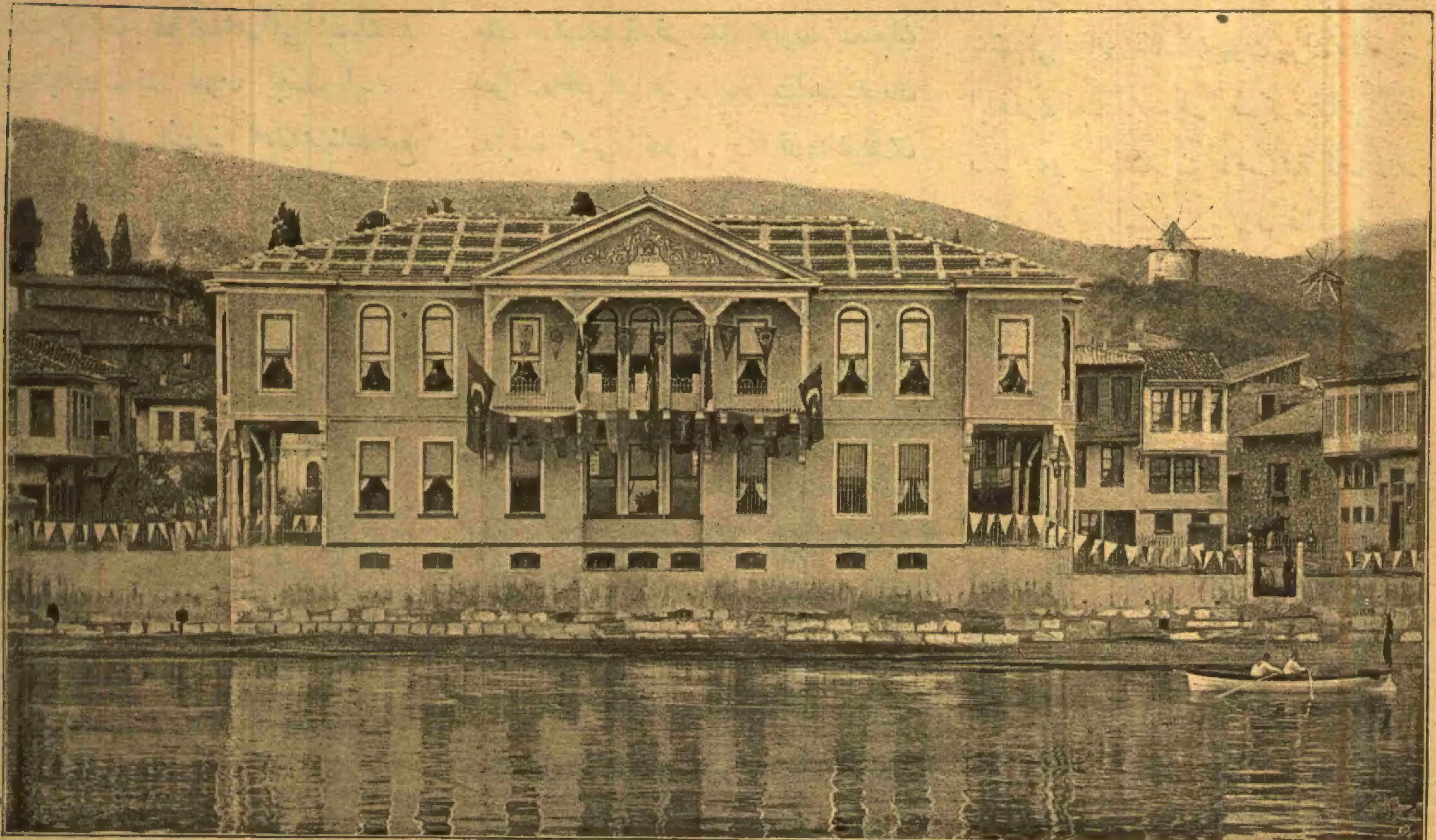

مودانيه اسكله‌سنده سايهٔ معموريتوايهٔ حضرت پادشاهيده انشا اولنان مجدد دائرهٔ حكومتك رسم كشادی

L'Inauguration du Nouveau *Conak* à Moudania

MİLLİ KÜTÜPHANE ANKARA 1946

غزته‌یه مندرج امضاسز بالجمله مقالات سر محررکز .

استانبول پوسته‌سی

دیزلمه قولتوقلرده برداڭه سنی المه‌کی بیلتی باقدقدن صکره — غارسونه کوستردی ؛ قولتوق یانده اوچنجی ایدی . بیلتمده (٣) نومرولی جائز بولنیور ایدی . هم غارسونك اشارتی هم بوبله یانده بر اوچنجی اولدوق صره‌یه مطابق اولمسی جهتیله قولتوغمك آرقه‌لغنده‌کی نومرویه باقه‌رق راحتجه اوطوردم .

او اقشام اوچنجی دفعه اوله‌رق تپه باشی فرانسز تیاتروسنده اجرا اولنه‌جق « قدرتك یکرمی سکز کونده عسکرلکی » اسمنده‌کی اویونی تماشایه کلمش ایدم ؛ قارشی غزته‌لرینك شو اویون حقنده یازدیغی آلقشه نظراً بنی بو اقشام استانبول مسافرلکی ایدرك تپه باشی تیاتروسنه قدر سوق ایتمش ایدی . حالبوکه تپه باشی تیاتروسنه ٬ صحنهٔ تماشایه وضع اولنه‌جق اویونی سیر ایتمکدن ٬ دها دوغریسی سیرده اول اوطوردیغم یرده مناسبتسزجه بر قومدی سیر ایتمکه کلمشم .

∴ بن تماشاکرانه باقمقله مشغول ایکن اولدیغم یره بر سیرجی دها کلمش ؛ روجه‌بر شیلر سویلیوردی ؛ کلن ذاتك بر آز جیزلی سوز سویلمسی اوزرینه باشمی چویردم ٬ آ ! سفیور عادتا بکا خطاباً سویلیور ؛ قولتوق صنداله‌ملك نومروسنه باقیور ایدی ٬ درحال بیلتی جیبمدن چیقاردم ٬ باقدم . برده قولتوغك نومروسنه باقدم ٬ فیزاردم زیرا بیلتده (٣) قولتوقده (٥) نومرولی کورمش ایدم ٬ درحال یرمدن قالقدقله برابر غارسونی چاغردم ٬ اوچ نومرولی قولتوق هانکیسیدر دیدم ؛ اوطوردیغمی کوستردی . عجبا غارسونده تزاره جیقمی دیه قولتوقده نومرو (٥) در دیدم ٬ فیزارمق نه‌ده ؟ قولتوق صندالیه‌لرینك قرمزی قطیفه‌لری غارسونلرده‌کی حمرت

حجابی چوقدن بلع ایتمش ! یالکز : « صندالیه‌لرك یری دکشمش ! » دیمکله اکتفا ایتدی ؛

صندالیه‌لرك یری دکشمسی سببیله برسیورك اکلامدیغم لسانده سویلدیکی ناروا سوزلرینه هدف اولنجه یم‌ده چهره‌لی دکشدیرمکه حقم اولدیغنی تسلیم ایدرسکز یا ؟

∴ « قدرتك یکرمی سکز کونده عسکرلکی » اویونی حقنده قارشی غزته‌لرینك فقرات تقدیریه‌سنك محو اولدیغنی بازار کیجه‌سی بنده تسلیم ایتدم . شهرمز کبارلرینك حسن رغبتی هرسنه اوروپاده کلن کوزلجه بر اویون قومپانیه‌سنی استانبوله بسلمه بیلیر . اشته شو سایه‌ده هرسنه بشقه اویونجیلردن متشکل قومپانیه‌لرك بلك اوغلی عالم صفاسنده ظهورینی کوررز . بو قیسه کلدجك اولان اویونجیلر کوبا بشقه اداره معرفتیله جلب اولنه‌رق ذوقیرستانی ممنون ایده‌جك صورتده مکمل اولدیغی روایت ایلیورلردی روایتك صحتی اکلامق و « قدرتك یکرمی سکز کونده عسکرلکی » اسمنده‌کی خوش و مضحك اویونی سیر ایتمك اوزره — باشده کلن حکایه‌یی اکلاتدیغم — قولتوق صندالیه‌سنده اوطوره‌رق اوکیجه‌یجیر دیکم زمانده‌یك ممنون قالدم . یکی کلن قومپانیه هیئتی روایت ایدیلن فوق العاده‌لکده یك اوزاق ایسه‌ده انتخاب ایدیلن « قدرت » اویونی حقیقةً لطیف ٬ مضحك و نشئه‌لی ایدی ٬ تکمیل تماشاکرانله برابر بنده کولمکدن ایچیلیوردم . قولتوق صندالیه‌سنك دکشمسیله حدث حاصل اولان دلتشیکانلکی ازاله ایدن قدرتك یکرمی سکز کونده عسکرلکی کبی برلطیف اویونه صحبتده اهنیابمم وارمدر .

∴ اویون هیئتی آره‌سنده‌کی یکی اویونجیلرده صحنه‌ده اویونجی اولمق اوزره « پرمادونا » اولان مادام (آلیس‌ده) دن بشقه « صنعتکار حقیقی » واستانبولك هنوز کورمه‌دیکی بر اویونجی یوقدر . دیکرلری ایسه هرسنه استانبولده اوینادیغنی کوردیکمز مالمه « قومیق » لری استثنا ایدلیجه هیچه منتهی اولیور .

∴ اویونده‌ده کوزل بر موسیقی پارچه‌سی آره‌سنده پرده‌نك آچیلمسی انتزی بولنجه استانبول یولنی طوتدم . قره‌کویده قدر دونه‌بیلکم زمانه اوپرنك اورته‌سنده بنانه‌فنار کوپرینك آچیق اولدیغنی اکلادم « آچیق » تعبیری کوپرینك ناقابل مرور اولدیغنه دلالت ایتمسی حسبیله « خیالی » دیمکدر دکلمی ؟ اویله یا آچیق برده کیجه‌لر خیالیده دکل . حالبوکه کوپری آچیق ایسه کیجه‌لرده ! خیالی ایسه بنم کبی یانه طرفده کله « صندال ! » صداسنه تابع اولوب اوطرفه متوجه اولورسکز ٬ صندالکز استانبول جهته یناشدیغی زمانه اسکله‌نك بیوك بیوك دلیکلرینه ایاغکزی قاپدیرمه‌دیکجه ٬ صوکره تمام اونه دانه آتلامه طاشلرینه باصه‌رق قالدیرینه واصل اولنجه‌یه قدر موازنه‌کزی غائب ایتمه‌دن برعربه‌یه کیررسه‌کز تیاترو اکلنجه‌سنی حسن نتیجه‌یه ایصال ایتمش اولورسکز .

∴ کچن هفته‌کی تجارب غریبه و فنیه‌نی کوزل برکیجه طعامیله حسن نتیجه‌یه ایصال ایدن موسیو قانوری‌ده تیاترو‌ده کوردم . موسیو قانوری بك اوغلی واستانبول جهتلرنده بو قبیله مکمل اویونلر اجراسی ایچونده حاضرلیه کوردیکی دیونلری هرایکی جهتده دخی حاصلاتی دار العجزه‌یه عائد اولمق اوزره باشایه‌جغنی خبر ویردی ٬ اشته بنده او خبری سزلره بیلدیریورم . طبیعیدرکه فوق العاده مهارت آثاری سیر ایتمك ایله مؤسسات خیریهٔ عصریه‌نك برنجیسی اولدجق برخیر اتخانه‌یه معاونتده بولنمق اوزره قانورك موقع تماشایه وضع ایلیه‌جکی معدفنلری سیره کیتمکده رغبت کوسترسکز .

دوقتورك مشتریلری

« هاری سه‌قوندك آثارندن مترجمدر »

« حکایه »

— موسیو سز حدکزی تجاوز ایلیورسکز !

— موسیو سزده خلط ایدیورسکز !

— اویله‌می ؟ آل !

— سن‌ده آل !

بوراده ایکی طوقات کمال شدتله تعاطی اولندی ٬ هم اویله طوقاتکه شدتی ٬ سرعتی ٬ صداسی ایله ایندیکی یرده بش پارمغك لکه‌سنی براقه‌جق ٬ هدف اولانه ششی بش کوستره‌جك صویدن !

طوقات تعاطی ایدلدی اما ینه ایکیسی‌ده حدتی یکه مامشیدی . ایکیسی برر الاریله سلمیه هدف اولان یناقلرینی اوغوشدیرمقله برابر دیکر الاریله انواع تهدیدات ارائه ایلیورلر ٬ دیورلردی‌که :

— موسیو ٬ منازعه بوقدرله قاله‌مز ؛

— بن‌ده اویله استرم ٬ موسیو !

— اشته قارتم موسیو !

— اشته بنمکی‌ده موسیو !

— شاهدلرم یارین صباح سزك اوده‌در موسیو !

— بن‌ده شمدیدن کیدر بکلرم موسیو !

شو منازعه‌نك وقوعبولدیغی قهوه خانه‌ده موجود دیکر ذاتلرك مداخله‌سیله آیرلدقدن صوکره غوغاجیلر او اقشامکی اکلنجه‌دن فارغ اولدیلر . خانه‌لرینك یولنی طوتدیلر .

∴

وقعه‌دن برقاچ ساعت صوکره برآز اول منازعه‌سنی سیر ایتدیکمز آشیل‌ده لوستنیاق ایکی ارقداشی ایله برابر خانه‌سنده بولنیور ٬ فرداسی کونه قرارلشه‌جق دوئللویی قونوشیور ایدی . موسیو آشیل الآن فنا حالده حدتلی ایدی . تك باشنه اقامت ایلدیکی اوطه‌سنده کمال حدتندن صاغدن صوله ٬ صولدن صاغه دولاشوب دوریور ! ارقداشلردن بری دیدی‌که :

— دیمك حسن تألیف چاره‌سی یوق ؟

آشیل حدتندن تیرلایه‌رق :

— حسن تألیف ایتمکمی ؟ طوقات یدکدن صوکره هیچ اولورمی ؟

دیکری — واقعا اولمز اما طوقاته هدف اولان یالکز سن دکلسك ! اوته‌کی‌ده یمش !

— نه لازم ! اولا تجاوز اوندن ظهور ایتدی . یاحریفك جانی آلملی‌یم ٬ یاخود او بنی اولدیرملی‌که اوجی آله بیله‌یم . قلج یاره‌لری ٬ قورشون دانه‌لرینی یه‌رك بیك دفعه اولملکی بویله بر تحقیره تحمل ایتمکه مرجح بولورم !

حالندن هیچ مجادله طرفداری اولمدیغی اکلاشیلان ارقداش دیدی‌که :

— بیك دفعه‌می ؟ ایی سویلیورسك اما ٬ انسان بیك دفعه اولمز ٬ بردفعه اولور ٬ اونك ایچون او بر دفعه‌یی‌ده اهمیتسز سببله استعمال جائز دکلدر .

حدتلی آشیل نقدر حدتندن قاینامسه‌ده شو سوزك درجهٔ اصابتنی انکار ایده‌مز . فقط آرتق چاره یوق . بر دفعه مضاربه قپوسی آچیلدی ٬ کیری دونمك قابلی ؟ بناء علیه آشیل اثنای مکالمه‌ده هپ حدت وغضبله سوزلر سویلدی ٬ مع مافیه نهایت محاوره‌ده آتیده‌کی سوزی صرف ایدرك فرداسی کون شرائط مضاربه‌یی قرارلشدیره‌جق آرقداشلرینه برباب تألیف براقدی :

— او ادبسز موسیو کمال تواضع وحلم ایله عفو دیلرسه ایش دکیشیر !

دیمش ایدی . ارقداشلر برنظر معنیدار تعاطی ایلیه‌رك :

— اکلاشلدی . آرتق مستریح اول ؛ بز ایشی حسن تسویه‌یه چالیشیرزده مجلرکز قیندن چیقمز !

— ها ٬ حریفك قارتنی بقالم .

آشیل معارضنك قارت ویزیتنی چیقاردی . ارقداشلرینه ویردی ؛ بونلردن بریسی کوزلکنی طاقوب شویله‌جه اوقودی :

دوقتور قومبشوه

آمریقاده فیلادلفیا دارالفنون طبیسندن

طبیب خصوصی

هدریوت سوقاغنده نومرو ٢١٣

[هرکون اوکله‌دن ایکی ساعت اول بولنور]

— حریف دوقتور ایمش ها ! اعلا ! اونده بولمقدن امین اولملم دیه زمان معاینه‌سی اولان اوکله‌دن اول کیدرز .

— (الندکی باستونی صاووره‌رق) اوت کیدر ٬ مضاربه شرائطنی قرارلشدیریرز .

— یاخود حریفك اندن ٬ کوزل یازیسیله برعفو نامه آلیرز .

— اوت ٬ ایکی ایشدن برینی لطفاً کوررسکز !

بوسوزی صرف ایدن آشیل برارقداشنك طرفدار مضاربه اولمامسندن ٬ علی الخصوص دیکرینك باستونی صاووررکن آینه‌نك اوکنده‌کی بیوك فانوسی یره دوشوره‌رك قیرمق تهلکه‌سنی اللاتدیغندن دولایی آرتق ملاقاتی قیصه کسمك استیوردی . اوچ ارقداش یکدیکرینك پارمقلرینی ازرجه‌سنه بر مصافحه ایدرك آیرلدیلر ٬ جمله‌سی‌ده متأثر ایدی ؛ مضاربه‌یی ایده‌جك ذات مجروح ویا مقتول اولمق تهلکه‌سنه معروض بولندیغی کبی شاهدلر ایچون دخی جزای نقدی ویرمك احتمالیده بولندیغندن هپسنك تأثره حقی وار ایدی .

∴

ایرتسی کونی دوقتورك دائره‌سی اوکنده ٬ چنغراق چکلدی .

شارلاتان اطبایه مخصوص سوسلی

زیهلی براثواب کعشر اسمر بر خدمتکار قبوبی آچدی ؛ دها دوغریسی آرالقلاشدیردی ، ایکی شاهد حاله مناسب صورتده سیاهلر کیمش ، کوکسلرینی ایلکله‌مش ، چهره‌لرینی چاتمش ، الحاصل بر اللرنده شابقه وباستو-نلرینی طوتدقلری حالده دیکر اللرنده ایکی آدمك حیاتی طوتدقلرینی وضعلری ایله افهام ایتمکده بولنمشلر ایدی . بریسی صوردی که :

— موسیو دوقتور فومیشونك دائره‌سی بوراسیمی ؟

خدمتکار فنا برفرانسزجه ایله !

— بوراسی . فقط آدم باشنه اون فرانق !

— نصل اون فرانق ! بز کندیمزی معاینه ایتدیرمکه کلمدك . . . بز . . .

ایکی شاهد قپویی آچمغه چالشدیلر ، نقط قپو برامنیت زنجیری ایله باغلی اوله‌رق یرندن بیله قملدانمدی ، خدمتکاری اقناع ایتمك استدیلر ، حالبوکه خدمتکار الدیغی امردن بشقه برشی بیلمدیکندن هر سوزه :

— افندیلر . آدم باشنه اون فرانق ! ایکیکزه برابره !

دیمکله اکتفا ایلیوردی . آرتق بوراده کیری دونوب کیتمك اولمز یا ؟ قپو اوکنه افندی‌یی چاغیروب دوئللودن بحث ایلمك‌ده جائز اوله‌مز. علی الخصوص افندینك کله‌جکی نه معلوم ؟ ناچار اوزر فرانق دخولیه‌یی ویروب ایچری کیردیلر . خدمتکار پاره‌یی آلنجه کلنلره برنومرو کاغدی ویروب مزین صورتده مفروش براوطه‌یه ادخال ایتدی . اوراده بش التی کشی دها بولنیور ایدی‌که بونلرك جمله‌سی‌ده سیاهلر کیمش وحاللرینی جدی کوسترمکده بولنمش ایدی. ایکی ارقدا-شدن بری دیکرینه دیدی‌که :

— تحف ! هپ ره‌دنغوت کیمش خسته‌لر

متوفی لاویژه‌ری

اکلاشیلان دوقتورك مشتریلری پك کبار !

— اوله بیلیر یا ؟

کلنلرك بویله کندی کندیلرینه‌قونوشملری حضارك جانی صیقمش اوملی که اوزرلرینه بر ر نظر جدی عطف ایلدیلر . ایکی ارقداش : « اکلاشیلان خسته‌لر کبار اولدیغی قدرعبوس ! لقردی، حرکت یوق ! » دیه‌رك برکناره اوطوردیلر . اوطه‌ده درین سکوت حکمفرما ایدی . آره صره یان طرفده‌کی اوطه‌نك پرده‌سی آچیلیور . برنومروچاغر-یلیور . حضار اللرنده‌کی کاغده باقوب ایکیشر ایکیشر ایچری طرفه کچیورلر . اره‌دن یاریم ساعت کچیور . تکرار نومرو یاد اولنیور ایدی . تحف ! دوقتور فومیشونك مشتر-یلری بتون ایکیشر ایکیشر کیدیور . صانکه چفته قوشیله‌جق ! لکن صاقین مشتریلر هپ دوئللو شرائطنی قرارلشدیرمغه کلمش شاهدلر اولمسون ؟ اما یایدق ها ! ارتق دوقتور عالمی تداویسیله خسته‌لقدن قور-تاره‌جق یرده ویرا دوئللویه دعوت ایله اولدیره‌جك دکل یا ؟

آشیلك ارقداشلری دها زیاده دوشو-نه‌مدیلر . زیرا نوبتلری کلمش ایدی . دوقتورك یانـه کیروب سـبب زیارتلرینی اکلاتدیلر . حسن تألیف آرزوسنده بولند-

قلرینی سویلدیلر . ایش اولدی . فلادلفیا دارالفنوننك طبیبی‌ده کوزل الی ظریف وقاریشیق یازیسی ایله ارزو اولنان اسز-حامنامهٔ عفوی یازدی ؛ حتی علاوه‌لر بیله ایتدی . شاهدلر ایشك شویله‌جه حسن تسویه‌یه مظهریتندن دولایی ممنون اوله‌رق اوزرلرندن آغر بریوك قالقمش کبی دوقتورك خانه‌سندن چیقدیلر ، اوزرلرندن قالقان آغر یوکه قپونك اوکنده ویردکلری ایره‌ك ثقلتی‌ده داخل اولدیغنی سویلك لازم دکلدر دکلمی ؟

* *

بواثناده دوقتور فومیشون مشتریلری صاومش . حسابنی کورمش مسرتله اللری اوغوشدیره‌رق شویله دیمکده بولنمش ایدی :

« دون اقشامکی وقوعات : قهوه وغار-ینولرده‌سکز منازعه ! منازعه‌لر سایه‌سنده بوصباح وارد اولان اون التی شاهد؛ یکون حاصلات آدم باشنه اون فرانقدن یوز التمش فرانق ؛ علاوةً اون فرانق‌ده برخسته‌دن‌که کان غلبه‌لکی کوروب کندینی تداوی ایتدیرمك استه‌مش ! جمعاً یکون ؛ یوز یتمش فرانق ! اوه ! اوه ایشلر یولنده . مع‌مافیه کونده‌سکز منازعه ایله‌اون التی‌شاهدقبولندن زیاده‌یه چیقارمق اوله‌میه‌جق !

⊱ مصاحبهٔ فنیه ⊰

مومیانك یکی برصورتی

مصر قدیم‌ده اعتقادات دینیه‌نك ایجاباتندن اوله‌رق موتایی مومیالمق و جسدی بوزلمقسزین عصرلرجه طوره‌بیله‌جك برحاله‌افراغ ایتمك‌عادتی‌مرعی ایدی . الآن حفریات و تحریات سایه‌سنده بوقدر اوزون بر زمان کچدیکی حالده بوزلمامش اولان و بشریت قدیمه‌نك اك اسکی بقایاسندن معدود بولنان برطاقم مومیالر میدانه چیقمقده‌در .

مومیالرده وجود اولدقجه سرت اولوب

قیافت عسکریهٔ عثمانیه‌دن پیاده نفری

غایت اینجه وبرچوق قات بزلرله اورتلمشدر. شکل وهیئتنی محافظه ایدوب تخریب روز-کاردن مصون قالان بومومیالره‌نه کبی موادایله معامله اولنیوردی ؟ شمدی بونی دوغریجه تعیین ایتمك مشکلدر .

شوقدرکه علی‌العموم ات کمال دقتله برقپالی یرده محافظه اولنور وهوانك تماس وتأثیرندن قورتاریلیرسه همان الی‌نهایه دینه بیله‌جك قدر غایت‌اوزون برمدت بوزلمقسزین حفظی قابل اولور . غایت دقتله هوا کیر-

میه‌جك صورتده قپانمش وایچنده‌کی هواده آلنمش تنکه قوطولرده خیلی مدت برطاقم اتلرك وماکولاتك صاقلانلدیغی معلومدر .

وجود بشرده بوتنکه‌قوطولر ایچنده حفظ‌اولنان بوت قیزارتمه‌لری ، کولباصدیلر

کبی ات وکمیکدن عبارت اولدیغی ایچون بو صورتله حفظی وارد خاطر اولور .

موميا اصولی قدیمده مرعی اولمغله برابر قرون وسطاده اقوام مدنیه آره‌سنده همان هیچ کورلمیوردی ، قرون اخیره‌ده ایسه موتانك تدفینی اصولی قبول اولنمقله برابر بعض خصوصاتده اوروپاده ینه دیدیکمز موميا اصولنه مراجعت اولنیوردی . — اشته یقینده موسیو (واریو اسمیده) برزمان موميا اصولنی عصر اخیرك ترقیات فوق‌العاده‌سیله متناسب برحاله کتیرمشدر . کرچه موتانك محافظه‌سی یولنده بولنان برچاره ، برکشف عالم انسانیت ایچون فائده بخش اولان کشفیاتدن معدود اولمدیغی کبی بوخصوصده استحصال معلومات ده کوکل فرحیله اوله‌مز . لکن مسئله‌نك جالب نظر دقت برجهتی وار . موسیو واریونك موميالمه اصولی نتیجه‌ده مصر موميالری کبی بزلره صارلمش بر وجودله ، اوزرنده انواع منقوشات برتابوت میدانه کتیرمیوب بلکه صنایع نفیسه مکتبلرنده اهمیتله تعلیم ایدیلان صنعت نفیسهٔ هیکلتراشی ایله بوصنعته واقف ارباب هنرك دست مهارتی محصولی اولان وآثار نفیسهٔ صناعیه‌ده مراقلیلرینك نظر تقدیرینی جلب ایدن منتظم برهیکل وجوده کتیریور . موسیو واریو برجسدی باقردن طوبجدن نیکلدن ویا کموشدن بر هیکله تبدیل ایدیور .

موسیو واریو وجود بشری تام شکلنه هیئتنه کوره بر معدنی قاب ایچنده محافظه‌یه غالوا نوپلاستی سایه‌سنده موفق اولمش .

ایچنده ملح معدنی حل ایدلمش صودن جریان الکتریقی ـــ ا ـ ت ، الکتریق ایشك ایچندن نه‌چیقدی ـ ـ کچیریلیرسه وبوصویك ایچنه بری برندن آیریجه برمنظومهٔ الکتریقیه‌نك ایکی قطبی دالدیرلمش اولورسه صویك ایچنده محلول اولان ملح معدنی کندینی تشکیل ایدن عنصرلره آیریلیر . کیمیاجه ملح دیه برحامضله برحضك امتزاجندن حاصل اولمه ترکیبه دیدکلری معلومدر ، اشته بوترکیب جزؤلرینه آیریلنجه ممر الکتریقی نك ایکی اوجندن — بونلره قطب دینیور وبرینه قطب منفی دیکرینه قطب مثبت اسمی ویریلیور — برینه یعنی قطب منفی‌یه ملحك معدن قسمی طوپلانیور . قالان قسمی ده قطب مثبته صیغینیور . اکرشوقطب منفی‌یه طبیعی حالنده الکتریقی نقله صلاحیتی اولان یاخود صنعی صورتده نقل الکتریقه صالح قیلنان برجسم قونیلورسه ملح معدنی نك تحلیلیله آچیغه چیقان معدن کایر قطب منفی‌یه قونیلان جسمك تکمیل سطحی اوزرنده برطبقه تشکیل ایدر وبوطبقه‌ده جریان کچدکجه وملح‌ده معدنی براقدقجه قالینلاشیر .

اشته غالوا نوپلاستی‌نك اساسی ! شمدی بوقدرینی اکلادق . شکلنه وهیئتنه أصلا خالل ویرمکسزین مختلف شیلرك مثلا چتاللر ، قاشیقلر ، شمعدانلر ، حاصلی بیك درلو بویله معدنی اشیا قاپلامه ایدلدیکی وصنایعده غالوانو پلاستی دها برچوق خصوصاته تطبیق اولندیغی کبی چیچکلره ، کلبك قنادلرینه وارنجه‌یه قدر اك کوچك شیلرده ، بونلردن بشقه انسان وحیوان هیکللری ده غالوانه ایدیله‌بیلیر . یعنی باقیرنصل قالایلنیورسه بونلرده نیکلانیر ، طوبجلنیر ، کموشلنیر باقرلنیر . آلتونلانیر .

اشته غالوانو پلاستی نك بو تطبیقات متعدده‌سنه برضمیمه اوله‌رق موسیو واریو وجود بشری‌ده غالوانه ایتمکه تشبث ایدیور والکتریقله یکی بر موميالمه اصولی احداث ایتمش اولیور .

بوتشبث پك یکی برشی دکلدر . غالوانو پلاستی‌نك میدانه چیقمسیله برابر عقله کله‌جك برشیدر . بوندن خیلی سنه‌لر اول تحصیل تشریح ده فائده‌سی اوله‌جق بعض اعضانك شوصورت جدیده ایله موميالنمسنه تشبث اولنمش وتشبثده یازیلوب چیزلمش ایدی . فقط بونلر قصورلی اولدیغی کبی یالکز بر دماغ ، برقول یاخود بردری پارچه‌سی کبی اوفق تفك شیلرك غالوانو ایدلمسندن عبارت ایدی . لکن وجود بشرکبی جسیم برکتله‌یی معدنلتمك مسئله‌سی نظریات فنیه‌جه پك بسیط وپك قولای کورونمکله برابر بالفعل حصولی جهتیله بادئ مشکلات ایدی .

بوندن بشقه وجود بشرده عضلات چکیلوب بوزوله جکندن قاشیق چتال کبی اشیای جامده‌یه مقیس اوله‌میه‌جغی آشکاردر . بوده غالوانه ایچون برمحذوردر ، درینك سطحی الکتریقی مطلوب درجه‌ده ناقل اولمدیغندن بوخاصه‌نك تزییدی‌ده اقتضا ایدر . دیکر جهتدن داخل وجودده حصوله کله‌جك برطاقم غازلرك قوهٔ الاستیقیه‌سی یعنی یاییلوب طیشاری چیقمق ایچون صرف ایده‌جکی قوت دکل اینجه‌جك برسطح معدنی‌یی قالین تخته‌دن قات قات یاپلمش برظرفی‌ده پاطلاده‌بیلیر . اشته بومحذورلرك هپسنه برچاره دوشنوب بولمق لازم کلیوردی .

دوقتور واریونك امکی وزحمتی بو محذورلره برچاره بولمق جهتنه مصروف اولمش وموفقیت اویرمشدر .

دوقتور واریو ولادتی متعاقب وفات ایدن برچوجغك جسدینی باقرله غالوانه ایدرك میدانه کتیردیکی هیکلی برجمعیت فنیه‌نك وبعض ارباب علومك نظر دقتنه عرض ایتمش وبونی تماشا ایدنلر اره‌سنده هیکلك تقلید طبیعت وترسیم حقیقت خصوصنده پك بیوك مهارت کوسترن بر صنعتکارك دارالصناعه سنده یاپلمش اولدیغی ظننه دوشنلر بولنمشدر . اشته غالوانو پلاستی‌نك دها طوغریسی ینه اونازنین الکتریقك یاردمیله بیکلرجه سنه اول بوسبتون بشقه اصولده بشقه ترتیب‌ده مدت

مدیده ابقای وجود ایچون یاپیلان موميالر عصر اخیرده بوشکلی آلمشدر .

بوصورتله غالوانه ایدیلان بروجودده آرتق تفسخات‌دن قورقیلمز . ذاتاً غالوانه اولمه‌دن اول جسد تبخیر اولنیور ، قوریدیلیور غیرقابل تعفن برحاله کتیریلیور دیمکدر . — مواد عضویه معادنك وازان جمله باقرك درجهٔ تمیعندن پك دون درجهٔ حرارت‌ده متأثر اولور ، یانار . بوصورتله غالوانه ایله برجسد برطرفدن غالوانه ایدیلیرکن بر جهتدن‌ده درجهٔ حرارتك زیاده لکیله عادتا تفسخنه امکان قالمیه‌جغی قدر یانیور دیمکدر .

شعبهٔ فنك بوجهتده حصوله کلن ترقیسی تطبیقات جهتیله نه‌تأمین ایده‌بیلیر؟ مسئله‌سنی حل ایده‌میز .

احتمال صاحب مراق برطبیب حجرهٔ مشغله‌سنده شوصورتله غالوانه ایدلمش بر ایکی انسان هیکلی بولندیرر وتاریخ طبیعی موزه‌لرنده طولدیرلمش یاخود موميا ایدلمش دیدیکمز حیوانات مختلفه اجسادی صیره‌سنه برچوق باقرله . طوبجه غالوانه ایدلمش صورتلری‌ده قونیلور . — اولریمزده ساعتلریمزی ، قاشیقلریمزی ، بیك درلو معدنی تزییناتمزی استدیکمز صورتده یالدیزلیان الکتریق بو خدماتی مقاله‌مزه زمین اولان خصوصده اسیرکه‌مه‌مشدر .

م . صادق

قریستوف قولومبدن اول آمریقا مدنیتی

ایکنجی مقاله

٨٠ نومرولی نسخه‌مزده آمریقا کشفنك درت یوزنجی سنهٔ دوریه‌سی اولمق مناسبتیله کشاد اولنان سرکیلر ، اجرا اولنان شنلکلر صیره‌سنده قریستوف قولومبك آمریقا قطعه‌سنی کشف ایتمه‌دن اول بوقطعه‌ده متمکن اقوام مختلفه‌نك طریق مدنیت وترقی‌ده نه قدر خطوه آتدقلرینه بر نظر اجمالی عطفی فائده‌دن خالی کورمیه‌رك بومقصدله بر مقاله درج ایتمش ایدك . بو مقاله‌مزی اتمام ایده‌جکز . ثروت فنونك انتخاب ایتدیکی موادی یالکز تعریف دکل تصویر وترسیم‌ده ایتمسی مسلکنه اتباعاً آمریقانك کشفندن اول بوراده مسکون اولان اقوامك آثار متباقیهٔ مدنیه‌سندن بر ایکی نمونه کوستریپورز .

برنجی مقاله‌مزده قدیم مکسیقاده منتظم حکومتلری ، اداره‌لری ، شهرلری بولنان یازی ، رسم مسطح ومجسم کبی صنایع بدیعه‌یه وقوفلری اولان آزتکلردن بحث ایتمش ایدك . قدیم آمریقا اقوامنك اك مترقیلرندن بری بوآزتکلردن بلکه‌ده ایلروده بولنمش اولان مایالردر . مایالرك آثار متباقیه‌سی وسطی آمریقاده کائن یوقاتان شبه جزیره‌سنده مصادف انظار حیرت اولیور .

یوقاتان خرابه‌لری ومایالرك مدنیتی حقنده صوك سنه‌لرده اوروپا وآمریقا علما وسیاحینی پك چوق تدقیقات وتتبعاتده بولنمشلر آثار باقیه‌نك تماشاسی ومعاینه‌سی صورتیله اجرا اولنان تتبعاتی بوحوالی‌یی اوروپالیلردن ابتدا کشت وکذار ایدن اسپانیول کاشف وسیاحلرینك محرراتی یکیدن کوزدن کچیره‌رك اتمامه چالشمشلردر .

یوقاتان حوالیسی ١٥١٧ تاریخلرنده فرانسیسقوفرناندز طرفندن زیارت ایدلمشدر . بوندن بر ایکی سنه صکره بر هیئت سفریه دها ارسال اولنوب مایالرك وقدیم آمریقا مدنیتك ایلك اخبار ومعلوماتی بوزمانلر اوروپایه عکس ایتمشدر .

١٥٤٩ دن ١٥٧٩ تاریخنه قدر یوقاتان شبه جزیره‌سنده اقامت ایتمش اولان راهب دیه غولاندانك تدقیقاتی و مایالرك آثار مدنیه‌سی حقنده یازدیغی براثر مهمی مایالره دائر معلوماتك اساسنی تشکیل ایدر .

مایالرك برچوق ومهم آثار معماریه‌سندن بشقه شایان دقت وآزتکلرك صرف اشکال وتصاویردن عبارت یازیلرینه نسبةً مکمل یازیلری وار ایدی . مایالرك یازیلرندن بر نمونه الان درسد شهرنده بر موزه‌ده محفوظ وارباب علمك انظار تتبعنه معروضدر .

مایالرك یازیلری مصر قدیمك هیرو غلیف خطنی آندیرمقده اولدیغی مرویدر . برطاقم رسملرله برابر عادتا مایالرك یازیلری قسماً اقوام مدنیهٔ حاضره‌نك استعمال ایتدیکی حروفات ایله تشکیل کلمات اساسنه‌ده یقین ایدی . مایالیلرده مصر قدیم‌ده اولدیغی کبی عموم اوقویوب یازمه بیله‌جك قدر مدنیت ومعارف مترقی دکلسه بیله یوقاتان جوارینه ایلك آیاق باصان اسپانیوللر مایالرك النده برچوق کتابلر بولندیغنه وادبیات اولدقجه تعمم ایتدیکنه شهادت ایدیورلر .

برآز اول بحث ایتدیکمز راهب ، مایالر حقنده‌کی اثرنده یازیلری حقنده معلومات آتیه‌یی قید ایدیور .

« بوقوم عادتا حروفات استعمالیله یازی یازمغی بیلیورلردی . بوسایه‌ده ادبی وفنی برطاقم کتابلر وجوده کتیرمشلر ومعارفك اهمیت وقدرینی تقدیر ایدرك بوکتابلرله تعلیم علوم وفنون ایلکده بولنمشلردر »

یوقاتان‌ده مسکون اقوام قدیمه مکسیقالیلر قدر محارب اولمدیغی ایچون اسپانیوللر بوجهتله چوقجه اوغراشمامشلردر . اشته بوصورتله مایالر حقنده معلومات مکمله استحصال اولنه‌مامشدر .

مایالرك دور تاریخیسی بر ظلمت ایچنده‌در . بوقوم حقنده شمدی اك برنجی منبع معلومات آثار متباقیهٔ معماریه‌سیدر . یقین برزمانده بوآثارك تدقیقی وبرطاقم حفریات اجراسیله مایالره منسوب الات وادواتك ظاهره اخراجی ، بنالر اوزرنده برچوق تصاویر وخطوط منقوشه‌یه تصادف اولنمسی

حيوانات غريبه‌دن

اسپانياليلرك احراقدن نصلسه خلاص اولان اوچ مايا كتابنك‌ده بو آره‌ده دردستى مايالرك حقنده خيلى معلومات تكونى انتاج ايتمشدر .

يوقاتان خرابه‌لرينى كزن و تدقيقاتده بولنان سياحين وارباب علم ايچنده ذكره شايان اولانى ١٨٤٠ تاريخلرينه طوغرو يوقاتان‌ده سياحت ايدن واللى قدر شهر خرابه‌سنى ميدانه چيقاران آمريقالى سته‌فان نام ذاتدر . بوذاتك وبوكا پيرو اولان سائر غيرتورانك همتى سايه‌سنده بوكون خرابه‌لرك رسملرى النمش ، منقوشاتك تصاويرى ضبط ايدلمش ، نقلى قابل اولانلر موزه‌لره نقل اولنمش ، بوصورتله آمريقا مدنيت قديمه‌سنى تدقيق وتتبع ايچون وسائط احضار ايدلمشدر .

بوذاتك تصادف ايتدكلرى آثار معماريه ايچنده يوقاتانك اوكسمال بلده‌سنه قريب ٩٨ مترو طولنده بر بناى جسيم ويوقاتانك محال سائره‌سنده ١٢ مترو مرتفع تراجه‌لر ، ٩٠ مترو طول ٧٠ مترو عرضنده بنالر واردر .

مايالر حقنده صوڭ سنه‌لرده استحصال معلومات ايچون پك چوق علما چالشمشلردر . فقط الده بولنان يازيلرك بشقه معلوم برلسانه ترجمه‌سى بولنمديغى ايچون حلى غايت مشكل واكثر احوالده غير ممكن اوليور . مع مافيه الهكيريان برايكى كتاب خيلى تدقيقه هدف اولمشدر . درسد شهرندن معلم فورستمان مايا مدنيت قديمه‌سنى ميدانه چيقارمق خصوصنده‌اك زياده خدمت ايدنلردن بريدر .

بوذاتك تحقيقنه نظراً مايالر حسابه آشنا برقومدر . اعدادى ذكا وعرفانلرينه دال بر صورتده ومرعى اولان اصول اعشاريه‌يه يقين برطرز سهيلده اشارت ايدرلردى . نقطه‌لر برعددى كوستردكى كبى بر — چيز كى‌ده بش عددينى ارائه ايدردى . مثلا ⠿ شو شكل ١٣ رقميدر . مايالرك اون بشه قدر صايسنى ارائه ايديورز :

١	٢	٣	٤	٥
٦	٧	٨	٩	١٠
١١	١٢	١٣	١٤	١٥

مايالرده تعداده اساس ٢٠ عددى ايدى . تعدادلرنده ينه مرتبه اعتبارى اولوب طقوزك اوستنه بريدى يازلسه يدى رقمى يدى يكرمى‌يى يعنى ١٤٠ ى ارائه ايدر وطقوزله برابر ١٤٩ عددينى تشكيل ايلردى . هر حالده اوروپاليلر ، ارقام غربيهٔ مستعمله‌يى اخذ ايتمه‌دن اول حسابجه مايالرك بلكه مادوننده ايديلر .

مايالرك الده‌كى آثارنده ميليونلره قدر برچوق عددلره تصادف اولنمسى بوقومك حسابات جسيمه ايله اشتغالنى كوسترير . عجبا بو رقملره نه‌يى ارائه ايديورلردى ؟ ظن وتخمين اولنديغنه كوره بوقوم علم هيئت دن‌ده خبردار ايديلر . رقملرده بر طاقم حسابات فلكيه اولمق محتملدر .

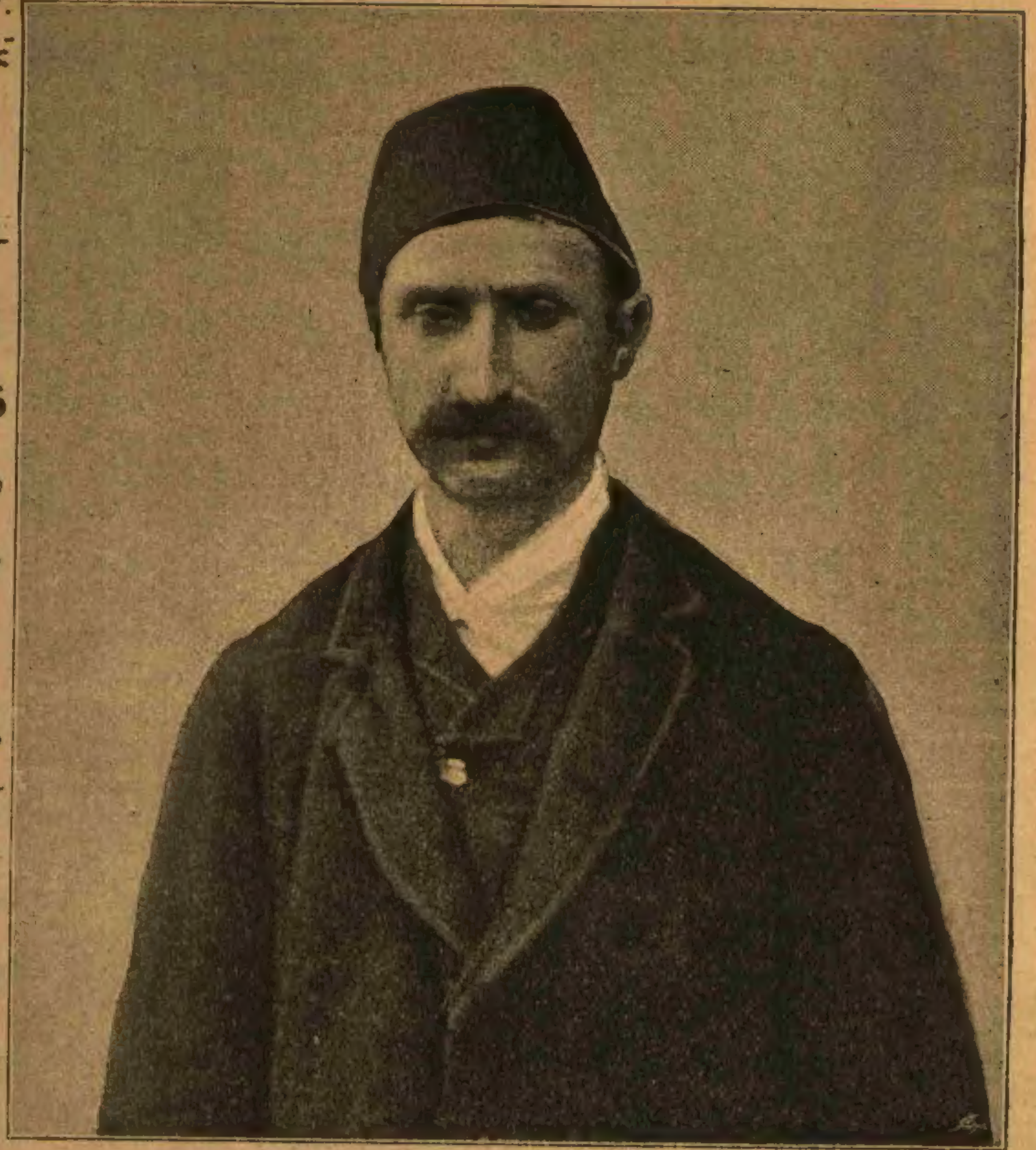

قلبزن قيوجى اطانيك

شونى‌ده سويليه‌لم كه مايالر شمديكى ژاپون وچين كاغدلرينه مشابه بركاغد اعمالنى بيليرلر و كاغدى استعمال ايدرلردى . سياه مركبلرى وشمديكى غايت اينجه برقلمله انجق ياپيله بيلن نقش وخطلرى وبونلرك قيرمزى مركبله تصحيحاتى هپ درجهٔ ترقى وعرفانى كوسترن ماده‌لردر .

مايالرك آثار معماريهٔ متباقيه‌سى درجهٔ ترقيلرينى تعيين ايچون اك ظاهر اولان وسائطدندر . يوقاتان خرابه‌لرينى كزمش اولان آمريقالى سته‌فان بوخرابه‌لره دائر پك چوق معلومات وتصاوير جمع وتلفيق ايلمشدر . بوذات وسطى آمريقاده غواتمالا حكومتى حدودينه قريب قوپان قصبه‌سى جوارنده برنهر كنارنده توقف ايدرك يوز قدم ارتفاعنده برقسمنك طاشلرى دوكولمش ، خراب اولمش اولان ومايايلردن قالان اهرامى بربناى جسيمك بقاياسنى وبونك اوزرنده‌كى بركوشكله تراجه‌يى كمال حيرتله تماشا ايتديكنى حكايه ايتمكده‌در .

سته‌قان‌دن صكره يوقاتان خرابه‌لرينى زيارت ايدن دزيره شارنا اسمنده بر سياح ده بونلرك فوطوغرافلرينى اخذ ايتمشدر . رسممز موسيو دزيره‌نك برفوطوغرافدن استنساخ ايدلمشدر .

مايالرك اهرامى وجسيم بنالرى مصريلرك آثار معماريهٔ قديمه‌سنى آنديرر . فقط اهرام مصريه‌نك سطوح جناحيه‌سى غايت ديك اولديغى حالده مايالرك كنده باصيقدر . عادتا برى برينه اوزرينه موضوع برطاقم سدلر كبيدر .

مايالرك آثارنده اهرامى خاطره كتيرنلره تصارف اولنديغى كبى ديكر رسممزده كورلديكى اوزره يونانستان قديم طرز معماريسنى نظره عرض ايدن آثاره ده تصادف اولنور . رسممزده كوريلن برمعبد خرابه‌سى اولوب يوقاتان شبه جزيره‌سنده زانى موقعى قربنده بولنمقده‌در .

مايالرك آثار معماريه‌سى مهارت وصنعتلرينك بيوك بردليليدر . مايالرك بنالرى طاشدندر معدن اوله‌رق بنالر ايچنده باقره تصادف اولنور . مايالرك دمير استعمالنى بيلمه‌ملرى آيريجه شايان دقتدر . مايا اقوامى لسان وعاداتجه آزتكلردن آيريدر .

بواقوامك عادات واداره‌سى حقنده اك اول بونلره تصادف ايدن اسپانيول مؤلفلرك آثارندن بشقه بريرده معلومات بولنه‌ميور . معبد ودوائر رسميه كبى آثار جسيمهٔ معماريه وجوده كتيرن مايايلرده افراده مخصوص مساكن او قدر منتظم دكلدر . ذاتاً اقليمك حرارتى وايجابات طبيعيه‌سى بوكاده احتياج كوسترمه‌مشدر .

مايا ممالكی آره‌سنده منتظم شوسه‌لر يابلمش اولديغی بعض آثارده مقيددر .

خلاصه آمريقاده قريستوف قولومبك كشفندن پك چوق زمان اول مدنی هيئتلر ، حكومتلر تأسس ايتمش و آثار عمران وترقی كوسترمشدر . بوده ذكای بشرك هر يرده نشوونمايه مائل ومستعد اولديغنی كوستر .

اقوامك يكديكرندن اقتباس نور مدنيت ايتدكلرينی ادعا ايدن ارباب تدقيق وارسونلر آمريقای قديم سكنه‌سنك چيندنمی ژاپوندنمی نره‌دن مدنيت اوكرندكلرينی دوشونسونلر .

برده شو نقطه شايان دقت دركه شمدی يوقاتانده‌كی اسكی عمرانه تقابل ايده‌جك عمران ورفاه كورلمديكی كبی اسكيسی قدر نفوس بشرده بوراده مسكن طوتمامقده‌در .

بيلمزكه آمريقا كشفنك اصل آمريقا يرليلری ايچون درت يوز سنه‌ده باعث اولديغی ترقی نه‌در ؟

م . صادق

رسملرمز

مدانيه حكومت قوناغی رسم كشادی

اشبو نسخه‌مزك (٢٠٩) صحيفه‌سنی تزيين ايدن رسم خداوندكار ولايتنك اسكله‌سی اولان مدانيه قصبه‌سنده سايهٔ معموريتوايهٔ جناب شهرياريده انشا اولنان يكی دائرهٔ حكومتك رسم كشادينی ارائه ايدر . مدانيه شمدی‌يه قدر شان قصبه‌يه لايق حكومت دائره‌سندن عاری ايدی ؛ والیٔ ولايت دولتلو منير پاشا حضرتلری مدانيه‌يی ايلك تشريفلرنده قصبه‌نك اشبو نقصاننی درحال نظر هميته آله‌رق تشبثات وتشويقات لازمه‌يه ابتدار ايله شمدی رسمنی كورديككز مكمل دائرهٔ حكومتی وجوده كتيرمكه وبويله‌جه استجلاب دعوات خيريهٔ جناب پادشاهی‌يه موفق اولمشدرلركه مدانيه‌نك دائما بروسه‌يی زيارته كيدن زواره ممركاه اولمسی ومركز خلافته اك يقين اسكله‌لردن بولنمسی جهتله شان دولته لايق بر حكومت دائره‌سنه مالكيتی الحق سزاوار شكران موادن بولنمغله پاشای مشار اليه حضرتلرينه عرض تبريكات مخصوصه جملهٔ وظائفدن بولنور . اليوم مدانيه حكومت دائره‌سی رسمده كورلديكی اوزره قصبه‌نك اك معتنا محلنده وساحلنده كائن وسربالاسنده‌كی عثمانلی آرمه‌سيله حقيقةً مهيب ومكملدر .

مدانيه قضاسی ولايتك شمالنده ومرمره دكزی ساحلنده و (٥٠٠) كيلو مترو مربعنده اولوب مدانيه قصبه‌سيله بوكا ملحق اولان (١٨) عدد قرا و (ترليه) و (امير علی) ناحيه‌لرينی شامل وقضانك نفوس عموميه‌سی (١٦٥٦٩) عددينه بالغ اولور .

مدانيه قصبه‌سی قضا مركزيدر . مذكور قصبه (١٦) محله‌يی شامل اولوب اليوم (٤٠٠٠) نفوسی حاويدركه بونك (١١٩٢) عددی مسلم و (٢٨٠٨) عددی غير مسلمدر .

مدانيه قصبه‌سنده (٨) جامع شريف ، (٣) مكتب ، برتكه ، (٤) كليسا ، (٢) اوتل (٧) خان ، (٢) حمام ، (٢) فابريقه ، (٣) دكرمن ، (١٦) ياغخانه ، (٢) اجزاخانه ، (٢٣) فرون ، برسلخانه ، برغازدپوسی ، (٤١) قهوه خانه ، (٩١) مغازه ، (١٤٣) دكان و (٩٢٠) خانه وبر تلغرافخانه وبر شمندوفر ايستاسيونی وكمرك دائره‌سی وبيوك اسكله واردر . مدانيه قصبه‌سی كمليك كورفزی ساحلنده واقع وهواسی غايت لطيف اولوب بروسه‌نك برنجی درجه‌ده اسكله‌سيدر .

بوندن بشقه ارطغرل ، كوتاهيه وقره حصار سنجاقلرينه وقوعبوله‌جق ادخالات باشلوجه مدانيه اسكله‌سی واسطه‌سيله سوق اولنور .

قصبه جوار وقربنده (قنطارجی مصلاغی) ، (حضر الياس طاغی) ، (الجق باير) ، (سياح دده) ، (حضر الياس چشمه‌سی) و (صاری آيازمه) نام موقعلر مدانيه‌نك باشلوجه مسيره وتنزكاه محللرندن معدود اولوب هوا ومنظره‌لری حقيقةً فرحفزادر .

قصبهٔ مذكوره‌يه جاری صولردن (حاجی اوروج) ، (نكه) ، (كفاله) و (بيلانلی) صولری شايان ذكر اولوب بونلر نهايت خفيف وبراق ومدرر وهاضم ولذيذدر . موسم صيفده تبديل هوا ودكز بانيه‌سی مقصديله بروسه ودرسعادتدن مدانيه‌يه خيلی مسافر كلور . درون قصبه و جوارنده ايكی وجوده عدد ايپك فابريقه‌سی اولوب سنوی خيلی ايپك كوتوررلر . بروسه مثللو ايپك بوجكی يتشديرمك وقوزه استحصال ايلك مدانيه اهاليسنك باشلوجه صنعتلريدر .

قصبه وملحقاتنده بز منسوجاتنه مخصوص اللی قدر دستگاه اولوب بونلرده دوشه‌مه‌لك تعبير اولنور پاموقدن الوان بز نسج واعمال ايله قسماً داخل قضاده صرف وقسماً خارجه نقل اولنور .

مدانيه قصبه‌سی جوار وملحقاتنده زيتون آغاجلری بغايت مبذول اولمغله سنوی كليتلی محصول آلنه‌رق درسعادت ومحال مختلفه‌يه نقل اولنور .

مدانيه‌ده يايلان زيتون ياغلری مشهور اولوب اكثری درسعادت وبلاد سائره‌ده صرف اولنور . رسممز بروسه معارف مديری عزتلو سعيد بك افندی طرفندن النان فوطوغرافدن ويانه‌ده ياپلمشدر .

قاردينال لاويژه‌ری

كچن هفته ايچنده وفات ايدن باش پسقپوس شارل مارسيال آلمان لاويژه‌رينك رسمنی رسملی غزته‌جيلك وظيفه‌سنی اجرا ايتمش اولمق اوزره درج صحيفه ايتدك مومی اليه ١٨٢٥ سنه‌سی تشرين اولنك ٣١ نده بايونده تولد ايتمش و ١٨٧٤ ده صحرای كبير ميسيونرلری هيئتنی تأسيس ايتمسی بادیٔ شهرتی اولمشدر .

قيافت عسكريه

ثروت فنون ٥٤ , ٥٦ , ٥٧ , ٦٣ نومرولی نسخه‌لرنده نفرات عسكريهٔ عثمانيه‌نك منسوب اولدقلری الای و طابورلره كوره مختلف قيافتلرينی ارائه ايدن رسملرينی درج ايلديكی كبی ٧٧ نجی نسخه‌ده قيافت بحريهٔ عسكريه‌دن بيوك برلوحه‌يی انظار قارئينه عرض ايلمش ايدی . بوكون دخی اشبو زمره‌دن اولمق اوزره (٢١٣) نومرولی صحيفه‌مزده بررسم دها پيشكاه مطالعين كرامه وضع اولنيور اشبو رسم اسنان عسكريه‌يی اكمال ايله عسكره ادخال ايدلديكی حالده بدل نقدی اعطا واوچ آی بدناً خدمت ايدن افرادن برنفر بسالت اثرك قيافت مخصوصه‌سنی كوستريور . رسمك اصلی اولان فوطوغراف ازميرده ديديكمز اوزره داخل عسكر اولمش افرادن برينك اولوب مذكور فوطوغرافدن رسام معرفتيله كاغده آلنمش وكاغددن دخی ويانه‌ده شيغرافی اصوليله حك اولنمشدر .

حيوانات نادره

عرض ايتديكمز رسمده صيچرار كبی كورينان حيوانلر حيوانات نادره‌دن اولوب قانغرولره مشابهدر .

بوحيوانلرك اوك اياقلری غايت قيصه اولوب اياقلرينی نفقه‌سنی اغزينه كتورمك ايچون استعمال ايدر . حيوانك حركتنه اوك اياقلرك خدمتی يوق كيبيدر .

آرقه آياقلری ايسه اوك اياقلرينه نسبةً اوزون اولوب طرناقلری ده قوتلی‌در .

حيوانك قويروغی ده پك اوزون وغايت سيكرلی اولوب مشی و حركتنه ياردم ايدن باشلوجه برعضويدر . بو حيوانلرك ديشلری ده شايان دقتدر . آلت واوست چكه‌نك هر بر طرفنده ايكيشر اسنان قاطعه وددردرده آزی ديشلری واردر . بو حيوانلرك بولنديغی محل اميد برونی‌در .

اهالی بوراده مختلف اسملرله ياد ايدرلر و صيچرايان طاوشان نامنی ده ويررلر . بو حيوانلرك تويلرينك رنكی صاريمسی سنجابيدر . تحت الزمين قازديغی دليكلرده يشار . بوحيوان اكثريتله كوندزلری اويور . كيجه ، اقشام وصباحلين ايركن نفقه‌سنی تدارك ايچون دولاشير . اويوركن قولاقلرينی ديكر صانكه كورلتی‌يه مترقب كورينور .

يمك يركن آرقه آياقلرينی قيصار آرقه‌سنی قيورلتير ، اوطورير . بوحيوان اوزاق بر مسافه‌يه سهولتله صيچرار وبر ايكی دقيقه‌ده كنديني كيزليه‌جك برچقور قازه بيلير .

رسممزده كوريان ديكر نوع حيوان بر كوچك خرطوم كبی برونی ايلرولمش ، قويروغی اوزون آكل الحشرات‌در . بونی ديكرندن ديشلريله تفريق ايدرلر . هر چكه سنده يكرمی ديش واردر . آزی ديشلری ديكنلی كبيدر . بونك اوچ نوعی اولوب كوسترديكمز نوعی ينه اميد برونی جهتلرنده متعيشدر .

طولی ٣٠ سانتيمترويی بولور . خرطومی ايله قويروغی طولك نصفنی تشكيل ايدر . تويلرينك رنكی فاره‌لرك قورشونی تويه بكزر . حيوانك اوزون بيقلری واردر . قويروقلرنده ده تك توك قيللر كوريلور . حيوانك بر نوعی ده شمالی آفريقاده يعنی بربه‌ده يشار . طبيعتی ملايم اولديغندن بعضاً قولايجه طوتيلور . حبوبات ير ، فقط الك زياده اشتها ايله يديكی قوردلر وبوجكلردر بربوجك ويرلسه همان آتيلير ، قاپار .

قلبزن قيومجی

٨٩ نومرولی نسخه‌مزه قلب يوزلك اعمال ايدن بر قيومجينك صورت دردستيله رسمنی درج ايتمش ايدك ؛ مذكور ايكی قطعه رسمله معاً الده ايتمش اولديغمز بر ديكر قلبزنك رسمنی دخی اشبو نسخه‌يه درج ايليورز . شمدی تصويرينی كورديككز آدم قيومجی اصنافندن اونلق اعماليله مشغول اولديغی حالده اقسرايده برتوتونجی‌يه ولنغه‌ده بعض اصنافلره برقاچ كون صره ايله هب اونلق پاره ويرمك استه‌مسندن دولايی شبهه ايدلمش وبالاخره قزل طاش محله‌سنده مصلا سوقاغنده ٧ نومرولی خانه‌سنه جوار ميخانه‌جی استاورينك ميخانه‌سندن چيقاركن اوزری تحری اولنه‌رق جيبنده بياض كيسه ايچنده اللی دانه قلب اونلق بولنمشدر . صوكره خانه‌سنده ده تحری ايدلنجه بصق ، كسكی ، اقچه سكه‌سی كبی ادواتدن ماعدا پاصلانلق اوزره صويه قونلمش ٢٠٦ عدد وهنوز كسيلمش ١٩١ عدد اونلق متالك دخی الده ايدلمشدر .

ايشده غريب جهت اطانيك ولد برسس اسمنده اولان شو قلبزن زمان استنطاقنده اعتراف جرم ايتدكدن صوكره جنايت واقعه‌يه زوجه‌سنك اسراف ومصرفه انهماكی جهتيله متجاسر اولديغنی برصورت مضحكه‌ده حكايه ايليه‌رك : « آرتق بوندن صوكره ابی سفاهت ايتسون ! » ديمش اولمسيدر .

٨٩ نومرولی نسخه‌يه رسمی درج ايديلن قلبزن كيورق كچن هفته اجرا يديلان محاكمه‌ده جنايت واقعه‌سنی اطرافيله اعتراف ايدرك اون سنه كورك جزاسنه محكوم اولمشدر .

ويانه دائرهٔ بلديه‌سی

ثروت فنونه شمدی‌يه قدر اوروپانك ابنيهٔ مشهوره‌سنی ارائه ايدر خيلی تصاوير درج ايدلمشدر . بو نسخه‌يه رسمی درج اولنان ويانه دائرهٔ بلديه‌سی‌ده ويانه شهر

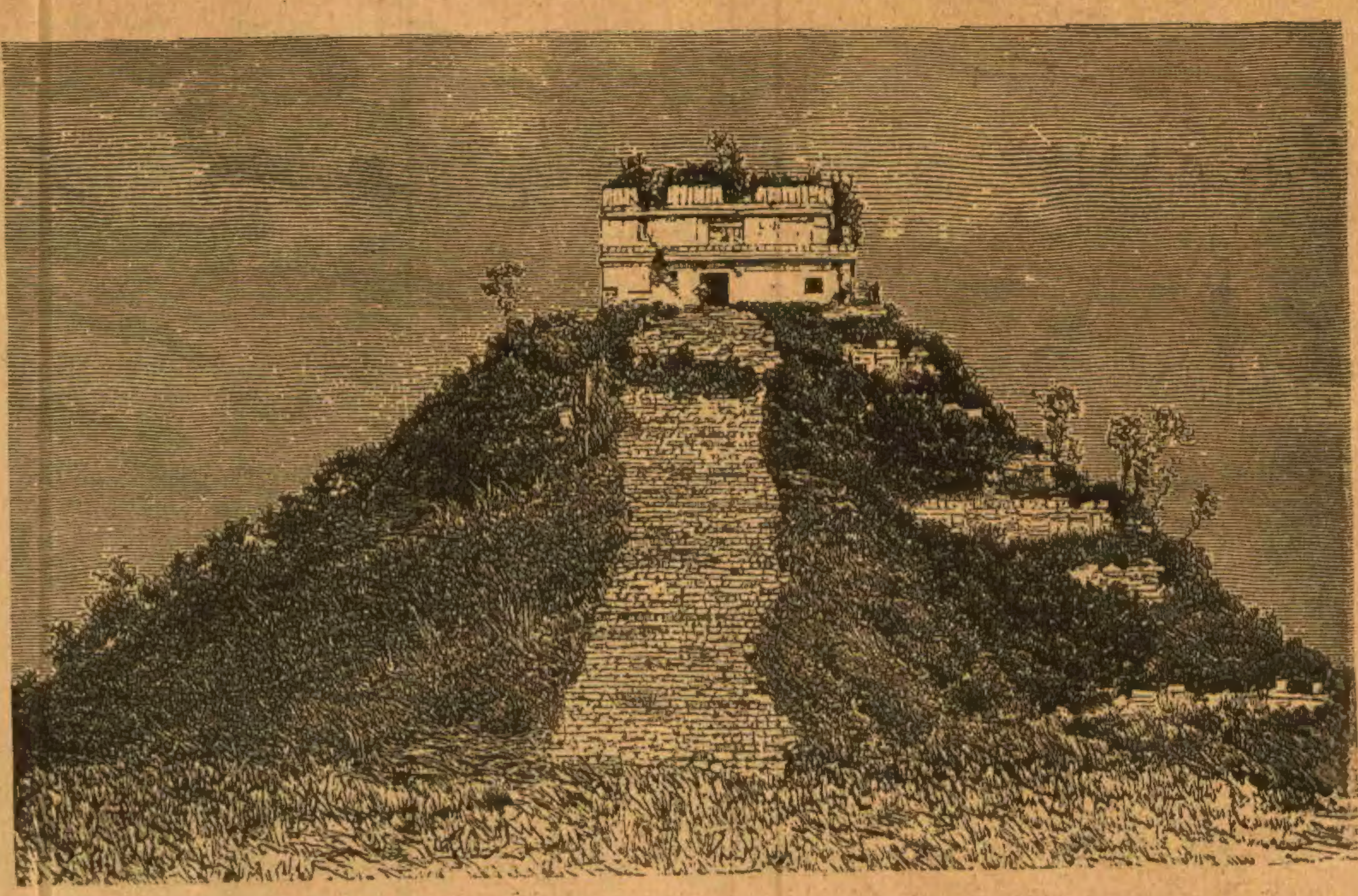

آمریقا مدنیت قدیمه‌سندن بقیه

لطیف وجسیمنك باشلوجه تزییناتندن معدود اولدیغی کبی اوروپانك ده معروف وشایان تماشا بنالرندن بریدر .

دائرهٔ بلدیه ویانه‌نك الك کوزل موقعنده وشهرك باشلوجه مدار افتخاری اولان دار الفنون دائره‌سی . ویانه قوماندانلغی دائره‌سی ، بورغ تیاتروسی کبی انشاات جسیمه ومزینه‌نك یقیننده‌در .

دائرهٔ بلدیه‌نك انشاآتی اون سنه‌ده حدختامه وارمش وانشاآت و تزییناتنه اون بش میلیون فلورن یعنی تقریباً بر بچق میلیون عثمانلی لیراسی صرف ایدلمشدر .

بلدیه‌نك اوکنده یوز مترو ارتفاعنده بر قله واردر . ویانه دائرهٔ بلدیه‌سی ابنیه‌سنك ظرافت و مکملیتیله شهرتشعار اولان پارس شهرینك دائرهٔ بلدیه سنه‌ده معماری و صنعتجه فائقدر . رسمنك تماشاسی بنانك نه‌قدر مکمل ومزین اولدیغی حقنده برفکر ویرر تفصیلات زائده‌دن صرف نظر ایدرز .

مطبعه‌مز واسطه‌سیله طبع ونشر اولنمش مصور فنی رومانلر وسائر نشریاتك تفصیلات لازمه‌سنی محتوی اولان مصور فهرستمز طشره‌دن آرزو ایدنلره مجاناً تقدیم اولنیور ؛ استك یدنلرك مطبعه‌مزه مراجعتی مرجودر .

شئونات

آثار عتیقه

— طاشکنددن موسقوه غزته‌سنه مرسول برتلغرافنامه‌ده علم آثار عتیقه اربابندن اوواریه‌کی طرفندن طاشکند جوارنده اسکیتلردن قالمه بالرده حفریات اجراسنه باشلاندیغی یازیلیور . بوندن بشقه ترکستان والیسی طرفندن پترسبورغ آثار عتیقه قومیسیونه بر انتیقه‌جی‌نك ورثه‌سندن آلنان ١٤,٠٠٠ عدد مسکوکات عتیقه کوندرلمشدر .

— آمریقاده آ قانزاس حکومتی دخلنده عمله برقنال حفر ایدرلرکن برچوق عصر اول قوم فورطنه‌سیله قوم و طوپراق التنده قالمش بر شهر خرابه‌سنی میدانه چیقارمشلردر . بو شهرك بناسی آمریقانك کشفندن اول بوراده اسکان ایدن آزتکلره اسناد اولنیور . خرابه‌نك بولندیغی یر یکرمی اوتوز قدم قازیلوب اوچ یوز قدم طول و ایکی یوز قدم عرضنده اوچ قاتلی بنالره تصادف اولنمشدر . اوزرده‌کی قوم و طوپراغك ثقلتیله بنالرك طاملری چوکمش ایسه‌ده اقسام متباقیه‌سی همان حالیله طورمقده ایمش . بنالرك اوطه‌لرنده هواایله تماس ایتمدکلری ایچون مومیا حالنه کیرمش وعصرلرجه قالمش اون سکز قدر انسان جسدی چیقارلمشدر . آمریقانك مدنیت قدیمه‌سنه شوخرابه پك کوزل بر نمونه اوله‌جقدر . ابنیهٔ عتیقه‌نك تماماً میدانه چیقارلمسی و حسن صورتده محافظه اولنمسی ایچون تدابیر لازمه اتخاذ ایدلمشدر .

مواد عسکریه وبحریه

— المانیا اردولرنده ولوسپید آرابه‌لری خدمت عسکریه‌ده قوللانلمق اوزره برقاج طابوره قبول اولنمق حسبیله ضابطان و نفراته خدمتباشنده و یا اوقات سائره‌ده ولوسپیده بینمك مساعده‌سی اعطا اولندیغنی فولونیا غزته‌سی یازییور . بو مساعده اوزرینه المانیا عساکری آره‌سنده ولوسپید استعمالی پك زیاده تعمم ایتمکده‌در .

— المانیاده اوزاقدن دشمنه کورنمامك ایچون عسکره آچیق سنجابی رنکده قاپوت اکسا بدلمسی تجربه اولنمقده ایدی . بوتجربه تخمین اولنان نتیجه‌یی ویرمامشدر . تکرار تجربه ایدیله‌جکدر . بوندن بشقه قالین استارلی واستاری دوکمه ایله تپریلیر برطاقم عسکری قاپوتلری یاپلمسی و یازین وقیشین یالکز استارك علاوه‌سی ویاخذفیله بر قاپوت کیلمسی تصورده وار در .

مواد فنیه

— اولکی نسخه‌مزده‌یازدیغمز کبی موسیو قاپازانك یکی آلت سقوطدن طبقات علویهٔ هواده اجرای کشفیات ایچون کوستردیکی اصولدن استفاده ایدرك فرانسه ارباب فنوندن موسیو هرمیت سپنلرینه علائم جویه‌یی کندی کندینه یازار بر بارومترو قویه‌رق ٤ متره قطرنده اون بالون اوچورمشدر . بونلرك ٨.٧٠٠ مترو ارتفاعه واردقلری قیوداتدن اکلاشلمشدر . هرمیت بالونلرك ثقلتی ازالتمق صورتیله یکرمی ، اوتوز بیك متره‌یه قدر چیقاره‌بیله‌جکی امیدنده‌در .

تجارت صنایع ومعادن

— ازمیرك ١٨٩١ سنه‌سی سونکر تجارتی سنهٔ سابقه‌دن یوزده یکرمی ، یکرمی‌بش نقصان ظهور ایتمشدر . بوکا برایکی سبب واردر . آمریقادن اوروپایه کلیتله سونکر کلمش وبونلرك جنسی اشاغی بناء علیه فیاتی دون اولمق حسبیله دها قولای صاتلمسی ازمیرك سونکر تجارتنه برآز سکته ویرمشدر . بوندن بشقه اك ایو جنس سونکرلرك جوارنده ، سونکرلری چوروده‌ب بوزن تحت‌البحر بر نوع نبات توره‌مشدر . ازمیرك سونکر تجارتنه برقاچ سنه‌لر عارضه اوله‌جق اولان بوبیلانك لاجل المعاینه اوروپا علماسنه ارسال اولندیغی و سونکرلرك بوندن تخلیصنه برچاره استنلدیکی انکلیز غزته‌لرنده کورلمشدر .

— آلامینیومدن کوچك واپورلر انشاسنه باشلاندیغی معلومدر . بو مناسبتله اخشاب دمیر و آلومینیومك ثقلتلری بیننده برنسبت یاپلمشدر . اخشاب ٣,٥ درجه‌ده ثقیل اولدیغنه نظراً دمیرك ثقلتی ٣ و آلومینیومك‌کی ١,٦ در . واپورك ثقلتندن بوقدر قزانلدیغی حالده آلومینیومدن اعمالی تقدیرنده فیاتی تزیید اولنقده در .

— آمریقانك ضربخانه‌لرندن برنده شایان ذکر بر وقعه اولمشدر . آلتون ١٩٢ درجهٔ حرارتده اریرسه‌ده برمدت اریدلدیکی قاده اذابه اولنمزده طوزدیریلیرسه سهولتله بخار حالنده طیران ایدر

ضرب اولنسان آلتونی معاینه ایدن مفتش مقدار معلومدن ٠٠٠,٠٠٠‑٨٠ غرشلق نقصان برنعته تلاعه دوچار اولور . بو حادثه‌یی سرقته حمل واسناددن اول ترتیباتی معاینه ایدر والتونك بخار حالنه کچوب اوجاقدن طیران ایتدیکنی اکلار . اوجاغك اوستنده بری چیقار . بونك اوستنده وطامده التون دومانلك هوایه تماسله تکاثف ایتمش وینه پارچه پارچه التون شکلنی آلمش اولدیغنی کمال حیرتله مشاهده ایدر . ضربخانه بناسیله جواردکی کلیسانك وسائره خانه‌لرك طاملرندن کول ایله قاریشق برحالده التونلر طوپلانمش وتصفیه‌ایله ضایع اولان مقدارك برقسمی الده ایدلمشدر .

— فرانسه‌ده ، ارباب صنعتدن بری تکمیل چرخلری کاغد ومقوادن اولمق اوزره بر ساعت اعمال ایتدیکنی وایکی سنه‌دنبرو ایشلمکده اولوب آنجق بردقیقه انحراف ایلدیکنی نتور جریده‌سنه بیلدیرمشدر .

— زنکین معدنجیلردن برینك یدنده بولنان ٢٢٥ کیلو غرم ثقلتنده و ٧٠٠,٠٠٠ فرانق قیمتنده جسیم بر التون کتله‌سنی شیقاغو مشهر عمومیسنه کوندروب تشهیر ایده‌جك ایمش .

زراعت

— عصارهٔ نباتیه‌یی آه‌میه‌رق بسلنه‌میان اغاج یاپراقلرینك صوك بهارده‌یره دوشدکلری معلومدر . بونلرك قوهٔ مغذیه‌سی پك آز اولدقدن بشقه حیواناتك التنه سرلمسی‌ده پك فائده‌لی دکلدر . شمدی‌یه قدر بیلنمز بوایکی جهتله انظار استفاده‌یی جلب ایتمش اولان یاپراقلرك دوشدکلری یرلرده یعنی اغاجلر التنده براقلمسنده پك بیوك فائده اولدیغی ارباب علمك جالب نظر دقتی اولمشدر . بونلر بری بری اوستنه کله‌رك اغاج کوکلرینك وچنلرك صغوقدن محافظه‌سنه یاردیم ایدرلر . بوندن بشقه قار و یاغمور صولری یپراقلرك ایچنده‌کی مواد مغذیه‌یی چکوب بونی صکره زمینه ویررلر . حاصلی بو یاپراق چوروکلری اغاجلر ایچون اك ایو کوره واغاجلرك بیومسنه وتغذیه‌سنه اك برنجی واسطه اولور احتمال یاپراق چوروکلریله زمینی دائم مستور اولدیغی ایچون اوره‌ده‌کور بوز ، جسیم اغاجلر یتیشدیرر . حاصل عالم طبیعتده یاپراق درکوتیلرینك خدمت وفائده‌سی حیوان‌یمی ویتاغی اوله‌رق قوللانلمسنه نظراً پك بیوکدر .

— بلجیقا انجمن نمونه ویریلن برلایحه‌ده بالقلرك و حیوانات سائرهٔ بحریه‌نك نشو و نماسی نباتاته بیوك فائده‌سی کوسترلمشدر . مثلا هر سنه نوروج ساحلنده صید اولنان بالغك بانق یاغی اخراجی وطوزلنه‌رق مأکولات مقامنده استهلاکی ایله برابر بو بالقلردن باشی و قویروغی کیکلری کبی فضله و فائده‌سز کوریلن قسمی طوپلانوب بونلر قارشدیریلیر وتوز حالنه کتیریلیرسه بو توزده ١٠٠ ده ١٠,٩ آزوت ١٢,٦٥ حامض فوسفور ٢٠.٤٨ پوتاس بولندیغی لایحهٔ مجوننده ذکر اولنمشدر .

نباتاتك نشو و نماسنه آز چوق نفعی اولان مواد کیمیویه‌ده بونلردر بالقلرك شمدی‌یه قدر فائده‌سز کوریلن اقسامندن حصوله کتیریلن بوصنعی وقوتلی کوبره‌نك ١٠٠ کیلوغرامی ٢٢ فرانغه صاتیله بیلیورایمش .

طبیعیات

— اوستریالیاده ، اطه طاوشانلرینك محال سائره‌ده‌کی صورت تعیش واعتیادینه مخالف اوله‌رق اغاجلره چیقه بیلدکلری وصویه کیره‌دکلری طبیعیونك جالب انظار دقتی اولمشدر . بوحیوانلر یرده تعیشنه کافی غدایی بوله‌مدیغندن اغاجلره طیرمانغه باشلامشدر بوطاوشانلر یاورولرینی‌ده بشقه بر صورتده بسلرلر ایمش اوستراالیا طاوشانلرینك یوزه‌رك نهرلر کچدکلری کورلمشدر . طاوشان یوزرکن یالکز صویك سطحنده باشی کورنمکده ایمش . اخیراً لوندره حیوانات جمعیتنه بوحیوانلرك اباقلرندن برایکی نمونه تقدیم اولنمش وسائر طاوشانلرك آیاقلرندن فرقلی کورلمشدر .

— لوندره غزته‌لری بر انکلیز سفینه‌سی طرفندن افریقا ساحلنده تقریباً آلتمش مترو طولنده بر دکز ییلانی مشاهده ایدلدیکنی نقل ایتمکده در . ییلانی سفینه‌نك طائفه‌سی و یولجیلری کورمشلر . احتمال روایت مبالغه‌لیدر . فقط دکز ییلانلرینك طولی‌ده محدود دکلدر ، پك کرچکلری و پك اوزونلری وار در .

— آزاق دکزی انجماد ایتمشدر .

— فرانسه‌نك بریود بلده‌سنك ١٠ کیلومترو قربنده منطفی برووالقان واردر . اخیراً بعض ارباب علوم طرفندن جوارنده حفریات اجراسیله غایت جسیم بر فیلك پارچه پارچه کیکلری چیقارلمشدر . اسکلتدن برقسمنك ضایع اولمسندن وبعض عظامنك تبدیل محل ایتمسندن وولقانك کوللری التنده قالمه‌دن اول حیوانك وفات ایدوب تفسخ ایلدیکی استدلال اولنمشدر . وقعه‌یی فرانسه انجمنه بیلدیرن ذات « وولقانلرك اندفاعاتی حال حاضر ایچون تخریبه سبب اولمقده ایسه‌ده اندفاعات قدیمه‌سی غایت ایجه کوللر ایچنده الان سلسلهٔ حیوانده بولنمیان برطاقم حیوان اسکلتلری و بومپایانده اولدیغی کبی آثار تاریخیه‌یی مدت مدیده بزم ایچون حفظ ایدرك استفاده‌مزی بادی اولدی » دیمشدر .

قریستوف قولومبدن اول آمریقا مدنیتی یوقاتان شبه جزیره‌سنده مایالردن قالمه بر معبد خرابه‌سی

اختراعات

— لوندره غزته‌لرندن بری کوچك واپورلره قابل تطبیق اولمق اوزره اختراع اولنان بر طاقم ترتیباتدن بحث ایتمکده‌در . بوده واپوره دکزده حرکت ایتدیکی کبی قره‌ده یورویه‌بیله‌جك صورتده بر طاقم چرخلر علاوه‌سندن عبارتدر . بوترتیباتده بر مدت اقدم دوشونلدیکی کمی‌یی برطاقم الله هوایه قالدیرمغه ودمیر یولی اوزرینه قویمغه احتیاج یوقدر . کمی قره‌یه چیقه‌جغی زمان دکزك التنه طوغرو اوزادلمش دمیر چبوقلر اوزرینه چرخلرینی قویه‌جق وآتشنی سوندیرمه‌دن ، ماکنه‌سنی طوردیرمه‌دن یورویه‌جکدر . یقوش چیقه‌جق ، قره‌ده بخارله شمندوفر کبی حرکت ایده‌جك ، صکره ینه بوترتیبله دکزه اینه‌جکدر . اکر بوکا موفقیت الویریرسه عصر اخیرك غرائبندن بری‌ده بو اولور .

— خانه‌لرده ویوکسك بنالرده (آلت صعود) مقامنده بلا زحمت مردیونلری چیقمغه مخصوص والکتریقله متحرك بر آلت اختراع اولنمشدر . بو آلت مردیونده انجق ٣٠ سانتیمترو عرضنده بریر استیعاب ایتمکده ایمش . آلت اساساً ایکی دمیر چبوق اوزرنده حرکت ایدر برکوچك آرابه‌دن عبارت اولوب آرابه‌دخی قلین تللرله چکلمکده ایمش . بو کوچوجك آرابه الکتریقه متحرك اولوب آرابه‌نك اوزرینه آیاق باصانلرك حذاسنه اصابت ایدن مبنی بر

مانوله‌یی حرکت ایتدیره‌رك غایت سهولتله و زحمتسزجه مردیونی چیقدیغی ، ایندیکی ، استدیکی یرده توقف ایتدیکی سویلنیور . امنیت اولمق اوزره مردبون چیقاران بوکوچك آرابه‌ده برده آیریجه باصق ماکنه‌سی وارمش . شبهه‌سز یالکز آیاق باصه‌جق بر سطحدن عبارت اولان بو آرابه‌جقلر حانه‌لرده الکتریقك قوهٔ محرکه مقامنده استعمالنك اك کوزل تطبیقیدر .

قونغره‌لر و سرکیلر

— پایتخت سلطنت سنیه‌ده بر مشهر عمومی تأسیسیله صنایع عثمانیه‌نك ترقیسی حقنده امر و فرمان جناب ولی نعمت اعظمی لاحق اولمش و بتون صنایع ، معمولات و منسوجات عثمانیه ایله اوروپادن کله‌جك هر نوع معمولات امتعه‌نك تشهیری ضمننده شیشلیده کنیش بر عرصه انتخابیله بوراده بر مشهر عمومی وجوده کتیرلمسی و بونك انشاآت و تزییناتی و خصوصات سائره‌سنه نظارت ایچون ارباب وقوف و معلوماتدن بر قومیسیون تشکیل ایدلمسی قرر کیر اولمشدر . ملك و دولتك اعتلای شان و شرفی و استحصال اسباب ترقیسی امرنده دائما مشهود اولان علو اقدامات و عنایات جهانبانیدن بریده بو تشبث ترقی کستری اوله‌جق و عیون شکر و محمدتله کوریله‌جکدر .

— کله‌جك ایلولده روماده بین‌الملل بر طبابت قونغره‌سی کشاد اولنه‌جقدر . بو قونغره‌یه طرف حکومت سنیه‌دن دوقتور ملحجان و بهجت بك افندیلر تعیین اولنمشدر .

«رومان»

دمیر یول مهندسی

مؤلفی
فرانسه اقادمیسی اعضاسندن
هالهوی

مترجمی
احمد احسان

۸۹ نجی نسخه‌دنبری مابعد

— ۸ —

روبر پارسه واصل اولدیغی کبی غرب شمندوفر شرکتی اداره‌سنه مراجعتله موسیو لاقومبك اقامتکاهنی اوکرندی . همان اورایه کیتدی .

بو اثناده روی زمینده هر درلو امل و هیجاندن بری ، ساکن و مستریح بر آدم وار ایسه اوده آندره لاقومب اولمق لازم کلیر ، زیرا کنج مهندس ماصه‌سنك اوستنه قویدیغی کاغده چیزلمش دمیر یول قوسنی و میللرینی تدقیق ایله مشغول و متفکر بولنیور ایدی‌که تام بو اثناده قپوسی چالنه‌رق کندینی طوپلادی . آندره‌نك خدمتکاری هیچ ایشنك باشنده دور مزلردن اولدیغی ایچون ینه میدانده یوق ایدی . کنج مهندس قالقدی قپویی آچدی . روبری ایچری آلدی ، اوطه‌سنده‌کی قولتق صندالیه‌سنی تقدیم ایلدی . روبر دیدی که :

— اسم عالیکز موسیو آندره لاقومبدر دکلمی ؟

— اوت افندم .

— سز حقیقت حالده دمیر یول مهندسیسکز ؟

— اوت افندم .

— او حالده بر هفته اقدم والمیه شاتوسنه کیرن ده سز ایدیکز ؟

— عفو ایدرسکز افندم طرز مکالمه‌ده استنطاق حالی کوریورم . سؤاللرکزه جواب ویرمکده مشکلات یوق اما نه سبب و حق ایله ایراد سؤال ایتدیککزی اکلامق استرم .

— حق عالیکز وار افندم . اسمم روبر ده والمیه‌در . مارکی ده والمیه‌نك اوغلی‌یم .

آندره روبرك دمیر یول خطی ایچون کلدیکنه ذاهب اوله‌رق :

— اویله ایسه ایش اکلاشلدی .

— دیمك سبب زیارتمی اکلادیکز ؟

— ظن ایدرم .

— زیارتمدن متحیر اولمیورسکز یا ؟

— خیر چفتلکه وقوعبولان زیارتمك محق اندیشه‌لر تولید ایلیه‌جکی آشکار ایدی .

— دیمك اعتراف ایلیورسکز ؟

— نیچون انکار ایده‌یم . پدرکز مارکی حضرتلرندن کوردیکم حسن قبول و آثار نزاکت اوزرینه شاتویه مراجعته نه سوق ایدن ایشك تعدیل و تبدیلنی پك ارزو ایلدم ایسه‌ده الدن کلمدی ، مع مافیه امین اولکزکه چفتلکك اعتیادات دائمه‌سنی اخلال ایلیه‌جك بر قرار اتخاذ ایدیشم قولکزی پك متأثر ایتدی .

برقاچ دقیقه‌در کندینی پك کوجلکله ضبط ایدن روبر دیدی که :

— بیلیور میسکزکه تحقیره بویله استهزاء علاوه ایلدیککزدن دولایی بن ده حیران حیران باقیورم .

بوراده آندره کندی کندینه دیدی‌که :

— او ! بوده باباسی کبی . باباسی دمیر یوللرینك عدم منافعندن بحث ایتمش ، قیز غرابت ایچنده بنی یمکه دعوت ایلمش ایدی ، قورقارم اوغلی‌ده شمدی مأموریتم ایجابنی اکلامیه‌رق بنمله منازعه‌یه کلدی . بویله آدمله مباحثه اولمز . تسکین ایلیه‌یم .

اندره جهراً دیدی که :

— مساعده‌کزله بیان ایده‌یم‌که بن کمال خلوص قلب ایله سوز سویلدم . بناءً علیه شمدی آغزکزدن قاچیردیغکز شدید جمله‌لره بالآخره تأسف ایلیه‌جککزه امینم . کذلك اشبو مصلحتده هیچ بر درلو منفعت شخصیه‌یه تابع اولمدیغمه قناعت حاصل ایلیه‌جك و وایلری‌ده شو ایشه اصلا علاقه‌دار دکلشم کبی داوراندیغمی کوره‌جکسکز . بن قانونك مساعده ایتدیکی حدود دائره‌سنده معامله ایتدم . سزده بویله حرکت بیورکز قانون سزه‌دخی اقامهٔ دعوی حقوقنی اعطا ایلر . ارباب وقوف‌ده حصوله کلن ضرر و زیانی تخمین ایلر ، محکمهٔ عائده ضرر و زیانه مقابل مناسب مقدارده تضمینات حکم ایدر ، واقعا موسیو مارکینك زنکین و پاره‌یه اهمیت ویرمدیکنی بیلیرم اما مع مافیه . . .

روبر آندره‌نك سوزلرینی هپ قیز قرداشنی باشدن چیقارمغه عائد ایمش کبی دکلیه‌رك صوك درجه غلیانده ایدی ، شدت غلیان سایه‌سنده بورایه‌قدر سوزی دکلیه‌مش ایدی . فقط قیز قرداشنك کویا ناموسنه سوریلن لکه‌یه آندره‌نك تضمینات نقدیه تقدیر ایتدیرملی دیمسنه آرتق تحمل ایلیه‌میه‌رك دیدی که :

— آرتق چوق اولدیکز ؛ تربیه‌سزلککزك مجازاتنی ترتیب زمانی کلدی !

آندره صاب صاری کسیلدی ، یرندن قالقوب :

— افندم ، تجاوز لسانیه‌کزك اسبابنی اکلاملی‌یم . واقعا عقل و فکرکزك یرنده اولمدیغنی کوریور ایسه‌مده بویله تجاوزکارانه لسانی دکله‌مك ایشمه کلمز .

— آی ، تحقیری سز کونمش کیمی داورانمق استیورسکز ؟

— وای ! تحقیری سز ایتدیککز حالده محقر سز اولمق دعواسنده میسکز ؟ بورایه خانه‌مه تحقیر مقصدیله کلمشکزده شمدی تحقیری بنمی ایتمش اولیورم ؟

— اویله یا ؛ پدرمك شاتوسنده‌کی حرکت بی‌ادبانه‌کز سزدن تعمیر ماده استمکه‌یی صلاحیتدار ایده‌مزمی ؟

— اوزون لقردی‌یه لزوم یوق ! بنمله منازعه ارایورسکز ؛ پك اعلا قبول ایتدم . ووروشه‌لم افندی ، استدیککز بودکلی ؟

— بوندن عبارت افندی ، فقط اول امرده دوچار لوث ایتدیککز شخصی بر دها کورمامك خصوصنده تعهد التنه کیرملی و سوز ویرملیسکز ؟

— نه ؟ بن برینی دوچار لوث‌می ایتمشم ؟ بونه دیمك اولیور ؟

— تصورلرکزی فوق‌العاده بر جسارتله اعتراف ایتدکدن صوکره شمدی‌ده انکارمی ایده‌جکسکز ؟

— بن اعتراف ایتدم‌که رسمنه مأمور اولدیغم خط پدرکزك اراضیسندن کچه‌جك !

— ها ، شمدی تبدیل لسان اویله‌می ؟ جسارتکز قالمدی‌ده انکار دیمك ! کچمش اوله افندم ؛ بیاناتکزی بن حافظه‌مه قید ایتدم . اونلر کافی درجه‌ده مبرهن ایدیلر . فضله سوزه لزوم یوق . شاهدلرم کلیر سزی بولور . اللهه اصمارلدق افندم .

فرداسی کون آندره ایله روبرك شاهدلری بولوشدی ، شاهدلرك مصادف اولدیغی مشکلات بیوك اولدی .

روبر دوئللونك اسباب تحدثی سویله‌میور ؛ اندره ایچونده اکر بر نزاکتی وارسه التزام سکوت ایله ایشی افشا ایتمیه‌جکنه امینم دییور ، شاهدلره : « سز یالکز شرائط مضاربه‌یی تعیین ایدیکز » سوزنی سویلیوردی .

آندره ایسه موسیو روبرك غالبا عقل سلیمه تابع اولمدیغنی اثبات ایله برابر بعد الملاحظه نه سببه مبنی اولدیغنی اکلامه‌دن دوئللو ایتمیه‌جکنی بیلدیریوردی .

اندره‌نك افاده‌سنه واقف اولان روبر شو یولده ادارهٔ لسان ایتمسی انجق قورقودن متولد اولدیغنی سویلکله برابر اکر دوئللودن تحاشی ایلیه‌جك اولورسه مهندسی راست کلدیکی یرده تحقیر ایده‌جکنی علاوه ایتدی .

آندره آرتق تحمل ایده‌مدی ، صبر الدن کیتدی ، واقعا حیاتی مجنونانه بر صورتده تهلکه‌یه قویه‌جق ایسه‌ده شو دوئللونك مسببی صرف روبر اولدیغی ایچون عدالت ربانیه‌یه التجا ایله شو آدمه برقاچ یاره‌سی آچمغه قرار ویردی .

عدالت ربانیه تجلی ایتدی .

روبر والمیه هر نقدر آندره‌دن زیاده ماهر ایدیسه‌ده حدتنه مغلوب اوله‌رق حرکاتی تعدیله موفق اوله‌میوردی آندره ایسه منازعه‌دن صاغ و سالم اوله‌رق قورتلمق استدیکندن بیوك اعتدال‌دمه مالك ایدی . بناءً علیه شو اعتدال سایه‌سنده کندینی محافظه و روبری اوموزندن وورمغه موفق اولدی . جریحه مهلك دکل ایسه‌ده قان چوق آقدیغندن منازعه‌دن فارغ اولدیلر .

آندره جریحه‌یی کورونجه دوئللوده‌کی اثار خفتی دها زیاده تیقن ایدرك روبری احاطه ایدن شاهدلره تقرب ایله دیدی‌که :

— افندیلر . دون سویلدیکمی بوکون ینه تکرارلرم . نه سببه مبنی دوئللو ایتدیکمی قطعیاً بیلمیورم . اکر موسیو روبری تحقیر ایتمش ایسه‌م امین اولسونلرکه بیلیه‌رك و استه‌میه‌رکدر .

روبر دیدی که :

— افندی . غایت جوانمرد بر آدم کبی ادارهٔ لسان ایلیورسکز . سزده اکلایورسکزکه منافعمز و ناموسمز شو دوئللونك اسبابنی افشا ایتمامکدن عبارتدر . فقط شاهدلرك خفت مشربانه بر صورتده وورشدیغمزه ذاهب اولملری‌ده ایی دکلدر . مضاربه‌مز آغر ایدی . انجق سلاح استعمالیله انتها بوله‌بیلیردی . دوئللویی طلب ایتمکه حقم وار ایدی . بو طلبی اسعاف ایتدیکز . آرتق سزدن بشقه استدیکم قالمامشدر .

آیرلدیلر .

آندره خانه‌سنه کیردیکی زمان کندی کندینه دییوردی که :

— دنیانك اك بیوك بودالاسیله ووروشدم !

— ۹ —

مارکی ده والمیه ایکی کون صوکره اوغلنك بر دوئللوده مجروح اولدیغی خبر آلدی . درحال قیزی ایله برابر پارسه کلدی . اوغلنك یانه کیردیکی زمان روبری کمال اشتها ایله طعام ایدر بولدی . هیجانی زائل اولدی ، روبر پدرینه سبب منازعه اولمق اوزره قلوبده حاصل اولان بر مجادله‌یی سویلدیسه‌ده مارکیت ایله یالکز قالنجه دیدی که :

— بن سنك ایچون ووروشدم .

— بنم ایچونمی ؟ نه سببله ؟

— ظن ایدرسه‌م بیلیرسك .

— هیچ‌ده بیلمیورم .

— موسیو لاقومبی اونوتدکمی یا ؟

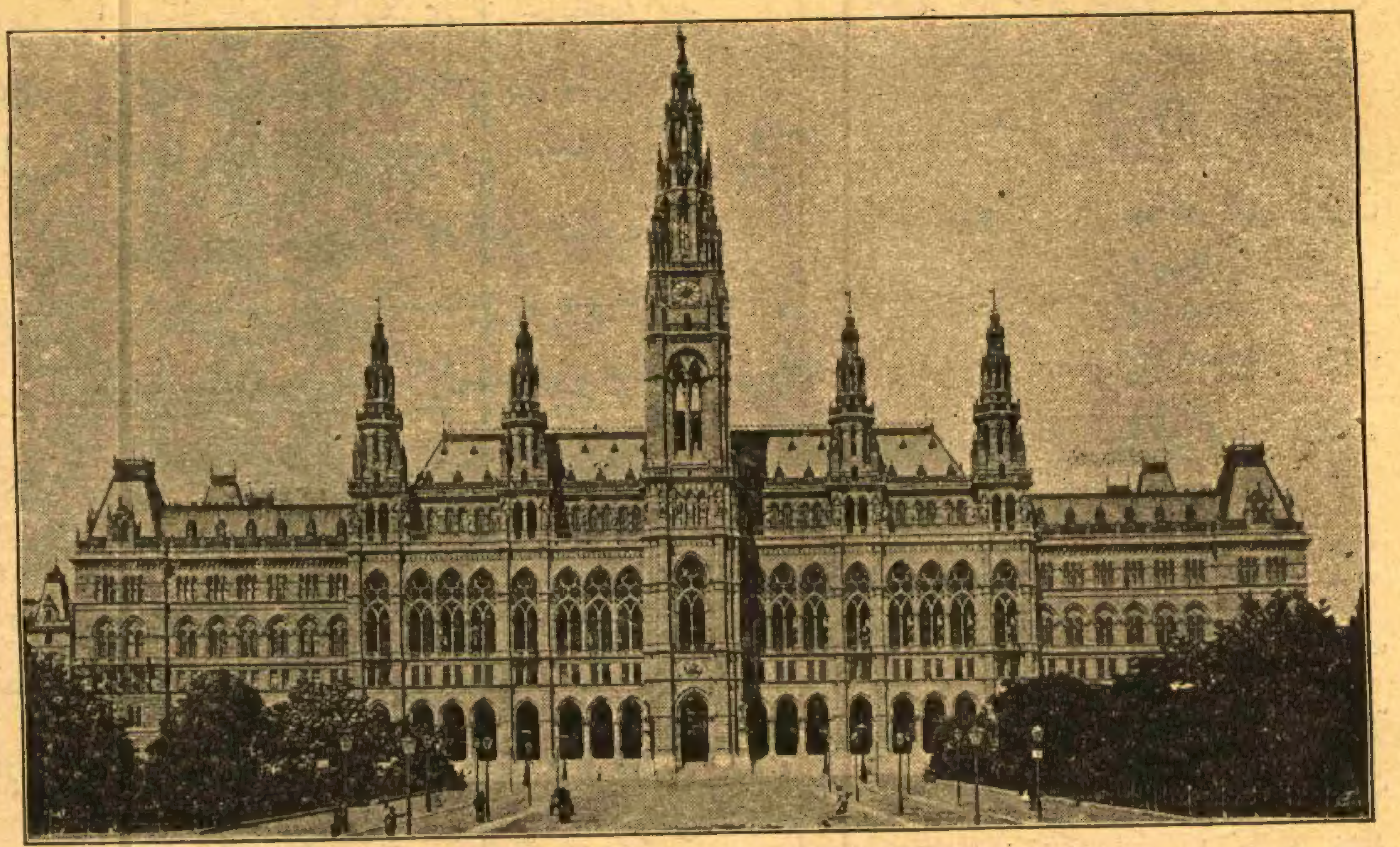

ویانه‌ده دائرهٔ بلدیه

— مهندسیمی . خیر . خاطرمده .

— حریفی بملهٔ ووروشمغه مجبور ایتدم .

— دیمك جریحه اوندن ! اعتراف ایدرم‌كه تاج پارہ‌سنه مستحق ایمشك .

— حسن توجهكه تشكر ایدرم .

— سن ده آجنه‌جق بر حال یوق . زیرا سنی اوموزك اوستنده اوفاجق بر ایكنه یره سیله راحتسز اوله‌رق قولتوغه قورولمش اشتهاایله یمك یر كوروبجه تأسف ایده‌جك یری آدم كوج بولور . نقط خصمی سن جرح ایده‌ایدك اوزمان پك مأیوس اولوردم .

— امین اول . هیچ بر شیئی یوق .

— ذاتاً عدالت‌ده بودر . لكن نصل اولدی‌ده سنكله ووروشمغه راضی اولدی .

— بن یولنی بولدم . مع مافیه جسارت واعتدال دمنی حقیقةً بكندم .

— دیمك بابایكیتلكی‌ده وار .

— اوت . قارشیده اویله جسورینه مصادف اوله‌جغم خاطرمه كلیوردی .

— دیمك جسارتنی كوردیكك ایچون منازعه ارادك ؟

— ماركریت . فنالطیفه ایلیورسك ؟

— واقعا شمدی هیچ لطیفه صره‌سی دكل . سكا غایت جدی صورتده سوز سویلك لازم . برادر حركت واقعه‌ك مجنونانه ومجرمانه‌در ! شمدی موسیو لاقومب نه دیه‌جك ؟ سنك ناقابل تفهم تعرضی هانكی سببه عطف ایده‌جك ؟

— بنم ناقابل تفهم حركتم اونی هیچ متحیر ایتمدی ؛ اول امرده قصورلرینی كوزلجه اعتراف ایتدی .

— بكا قارشی اولان قصورلرینیمی ؟

— اوت ، سكا قارشی .

— او ! بو بتون بتون غریب . روبر سن صاچمه‌لیورسك !

— شكر ذهنم یرنده ، نصل لازم ایسه اویله حركت ایلیورم . موسیو لاقومبك نه كبی فكرله شاتویه كلدیكنی بیلیورم . كذلك بوكون اسكی فكرلرندن تماماً فارغ اولمشدر ؛ بناء علیه اوجهتدن هیچ بر تشبث واقع اولمیه‌جغنه امین اولملیسك ، اشته اصل مهم جهت‌ده بودر . شمدی سكا ویره‌جك بر نصیحتم وارسه اوده ثروت وعنوانیله سكا كفو اولان موسیو ده برەوانسله عقد ازدواجكدر .

— روبر . كوریبورم كه سنكله موسیو لاقومب خصوصنده ائتلاف فكر قابل دكل . اكر مساعده‌ایدرسه‌ك بردها شو جهتدن بحث ایتمامك قرارینی اتخاذ ایدەلم . كذلك موسیوده بروانس خصوصنده دخی عینی قراری اتخاذ ایتملی یز . سن اوذاتی كوردیكك وقت سویله كه ارائه بیوردقلری ارزو بنجه موجب شرف ایسه‌ده هیچ خوشمه كیتمیور ، قوجه‌یه وارمق فكرمده یوق ، داها كندیلرینك زوجه‌سی اولمق خصوصنده هوسم قطعیاً موجود دكل ! باشمزده كان مهندس حكایه‌سنه كلنجه فرض ایده‌لم كه بر خیاال ایمش ؛ سنی خیالده بنم ایچون دوئللوده كوردم ، اویاندیغم زمان یانمده وحال صحتده بولدم . اشته بو قدر .

ایرتسی كونی ماركریت پدریله برابر تكرار چفتلكه عودت ایتدی ، اختیار ماركی دییوردی كه :

— روبر صاچمه بر شی ایچون ووروشمش اما ضرر یوق ، اصیلزاده آدم قلیچ قوللانمق اوكرنملی !

آندره لاقومب ایسه روبرك بودالا اولدیغنه حكم ایتمشدر ، روبری صوررسه‌كز فامیلیانك ناموسنی حقیله محافظه ایتدیكندن دولایی كندی كندینه تبریك ایلیور .

مابعدی وار

یكی كتابلر

جواهر الزواهر

محتویاتی عقل وعلم كبی مقالات حكمیه ایله برایكی ترجمهٔ حال مكتوب و سائره‌دن عبارت اولمق اوزره ن. علی و م. سیرت بكلر طرفندن كوزل بر مجموعه نشر ایدلمشدر .

تبدیل محل اقامت ایدنلر اداره‌یه اشعار كیفیت ایتدكاری زمان آلمقده اولدقلری نسخه‌لرك اوزرنده‌كی باندلردن بر عددیله برابر باندك تكرار طبعیه‌سی بدلی اوله‌رق یوز پاره‌لق پول كوندرملیدرلر ، یوز پاره كوندرملكسزین وارد اوله‌جق تبدیل محل اقامت مكتوبلرینه اهمیت ویرمز .

احمد احسان